

«Ֆինքա»

**Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորական եզրակացություն
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

«ՖԻԼԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Բովանդակություն

ԴԵՎՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2021Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	1
ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐՎԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	2
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.....	8
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար.....	9
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար.....	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար.....	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	
1. Կազմակերպությունը.....	12
2. Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում.....	13
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական հիմնադրույթներ.....	15
4. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները	35
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	36
6. Հաճախորդներին տրված վարկեր.....	37
7. Հիմնական միջոցներ.....	40
8. Ոչ նյութական ակտիվներ.....	41
9. Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ.....	41
10. Այլ ակտիվներ	43
11. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր.....	43
12. Այլ փոխառու միջոցներ	44
13. Այլ պարտավորություններ.....	46
14. Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորությունների համադրում.....	47
15. Բաժնետիրական կապիտալ.....	48
16. Չուտ տոկոսային եկամուտ	48
17. Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	48
18. Չուտ այլ օգուտ/(վնաս).....	49
19. Շահութահարկ.....	49
20. Գործառնական ծախսեր.....	51
21. Պայմանական պարտավորություններ	51
22. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը	51
23. Կապիտալի ռիսկի կառավարում.....	54
24. Ռիսկերի կառավարում.....	55
25. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ.....	76
26. Հետագա իրադարձություններ	77

«ՖԻՆԲԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2021Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «ՖԻՆԲԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- Լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի և կատարողականի վրա որոշակի գործարքների, այլ իրադարձությունների և պայմանների ունեցած ազդեցության մասին:
- Կազմակերպության գործունեության անընդհատությունն ապահովելու կարողության գնահատման համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Կազմակերպությունում ներքին վերահսկողության արդյունավետ և ողջամիտ համակարգ մշակելու, իրականացնելու և պահպանելու համար,
- Համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Կազմակերպության գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու և ցանկացած ժամանակ Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու համար, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Կազմակերպության ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- Խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են հրապարակման համար 2022թ. մայիսի 6-ին:

Ստորագրված է Կարչոյան անունից

Վարդան Հարոյան

Գլխավոր գործառնական տնօրեն/
Գործադիր տնօրենի ժ/պ

2022 թ. մայիսի 6
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

Անուշ Պետրոսյան

Ֆինանսական տնօրեն/
Գլխավոր հաշվապահ

2022 թ. մայիսի 6
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆՎԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐՎԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին՝

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՖԻՆԶԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպության (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված՝ *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի կանոնագրքի (ՀԵՄՍԻ կանոնագիրք)*, և պահպանել ենք Եթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն նշված պահանջների և ՀԵՄՍԻ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար և համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Առանցքային աուդիտորական հարց

Աուդիտի առանցքային հարցն այն հարցն է, որը, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն՝ առավել նշանակալի է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցը դիտարկվել է ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցի վերաբերյալ:

Ինչու է հարցը սահմանվել աուդիտի առումով առանցքային

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գնահատում

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության հաճախորդներին տրված վարկերի ամորտիզացված արժեքը կազմել է 23,117,991 հազար ՀՀ դրամ և 24,298,801 հազար ՀՀ դրամ, և ԱՊԿ-ն կազմել է համապատասխանաբար 4,870,267 հազար ՀՀ դրամ և 4,488,569 հազար ՀՀ դրամ:

Հավաքական հիմունքներով գնահատվող վարկերի համար առկա է սխալների ռիսկ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գնահատման նպատակով օգտագործվող հիմնական տվյալների, ինչպես նաև դեֆոլտի հավանականության գնահատման (PD), դեֆոլտից առաջացած վնասների (LGD) գնահատման համար կատարված ենթադրությունների հետ, և պատմական ու ապագայամետ տեղեկատվության՝ շուկայում առկա տվյալներին անհամապատասխանության հետ:

Կազմակերպության ղեկավարության կողմից օգտագործվող դատողությունների էականության և սուբյեկտիվության, հավաքական հիմունքներով գնահատվող վարկերի ծավալի և COVID-19-ի, արտաքին տնտեսական միջավայրի և հետպատերազմյան վերականգնումների արդյունքում դատողությունների և գնահատումների աճող անորոշությունից ելնելով՝ մենք սահմանել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հավաքական գնահատումը, մասնավորապես, դեֆոլտի հավանականության գնահատումը՝ որպես աուդիտի առանցքային հարց:

Մասնավորապես, մենք կենտրոնացրել ենք մեր ընթացակարգերը հետևյալ հարցերի շուրջ՝

- ԱՊԿ գնահատման և գործող վարկերի համապատասխան վարկանիշային

Ինչպես է հարցը հաշվի առնվել աուդիտի ընթացքում

Մենք ձեռք ենք բերել պատկերացում վարկերի տրամադրման, պարտքային ռիսկի կառավարման և հավաքական հիմունքներով գնահատվող վարկերի ԱՊԿ-ի գնահատման գործընթացների և վերահսկողական ընթացակարգերի վերաբերյալ, ներառյալ պարտքային ռիսկերի նշանակալի աճի ժամանակին բացահայտմանն ուղղված վերահսկողությունը:

Մենք ստուգել ենք հավաքական ԱՊԿ մոդելներում կիրառվող հիմնական ենթադրությունները, ինչպես նաև ընտրանքային հիմունքով ստուգել ենք ելակետային տվյալները և վերլուծել ենք այս մոդելների ամբողջականությունը:

Մեր աշխատանքներում ներառվել են հետևյալ գործընթացները՝

- ակտուարների օգնությամբ մենք ստուգել ենք հավաքական հիմունքներով գնահատվող հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ԱՊԿ-ի մաթեմատիկական ճշգրտությունը և հաշվարկը՝ համապատասխան ելակետային տվյալների հիման վրա վերահաշվարկելով ակնկալվող պարտքային կորուստների տարրերը: Գործընթացները ներառել են մոդելի և օգտագործվող բանաձևերի նպատակահարմարության գնահատումը՝ հաշվի առնելով մոդելավորման մեթոդները և վերահաշվարկելով դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտից առաջացած վնասները և դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը:
- Մենք վերլուծել ենք վարկի՝ դեֆոլտում հայտնվելու և դեֆոլտ գնացած վարկերից ակնկալվող ցանկացած վերականգնման մասով հիմնական ենթադրությունները՝ հիմնվելով ոլորտում մեր գիտելիքի և Կազմակերպության իրական փորձի, ինչպես նաև հասանելի ու

Ինչու է հարցը սահմանվել առևտրի առումով առանցքային

- համակարգի հիմքում կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և էական ելակետային տվյալները, և համապատասխան հաշվարկների իրականացման մոդելների ամբողջականությունը;
- Պարտքային ռիսկերի նշանակալի աճի և դեֆոլտի փաստի ժամանակին բացահայտում հիմք ընդունելով քանակական և որակական գործոնները;
 - Հաճախորդներին տրված վարկերի ըստ փուլերի ճշգրիտ բաշխում:

Տես սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ծան. 4, 6 և 24
 Կազմակերպության քաղաքականության նկարագրության և համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան պահուստների մնացորդների բացահայտման համար:

Ինչպես է հարցը հաշվի առնվել առևտրի ընթացքում

- համապատասխան ապագայամետ տեղեկատվության վրա;
- Վարկերի ընտրանքի համար մենք համոզվել ենք՝ արդյոք պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը ժամանակին է հայտնաբերվել, այդ թվում՝ նաև, եթե կիրառելի էր, վերլուծել ենք վարկառուի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ժամկետանց օրերը և ստուգել ենք արժեզրկման այլ համապատասխան դեպքերը, ինչպիսիք են՝ վարկային պայմանների վերանայումը և ֆինանսական մասով կատարողականի որոշ ցուցանիշներ, որոնք ժամանակին բացահայտվել և արտացոլել են COVID-19-ի ազդեցությունը:
 - Ընտրանքային սկզբունքով մենք ստուգել ենք առանցքային ելակետային տվյալների (ժամկետանցությունը, դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը, դեֆոլտից հետո վարկերի վերականգնումը, ապագայամետ տեղեկատվությունը) ճշտությունը և ամբողջականությունը:

Մենք գնահատել ենք ֆինանսական հաշվետվություններում հաճախորդներին տրված վարկերի գծով բացահայտումների ճշտությունը և ամբողջականությունը՝ ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխանության հավաստիացման նպատակով:

Մենք չենք գտել էական բացառություններ այս ստուգումներում:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է 2021թ. տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բայց չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ մեր առևտրական եզրակացությունը: Մենք ակնկալում ենք ստանալ 2021թ. տարեկան հաշվետվությունը առևտրական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր տեղեկատվության միջև, և արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ տարեկան հաշվետվությանը, և եթե մեր կատարած աշխատանքը հիմք հանդիսանա եզրակացնելու, որ տարեկան հաշվետվությունը պարունակում է էական խեղաթյուրումներ, մենք պարտավոր ենք տեղեկացնել այդ փաստի մասին կառավարման օղակներում գտնվող անձանց:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման, ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Կազմակերպությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ էլ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին, կամ միասին վերցրած,

կազմեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական թերահավատություն: Ի լրումն՝

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում առկա էական խեղաթյուրման ռիսկը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ, կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին առնչվող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների և առնչվող բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության նկատմամբ: Եթե եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզնից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Կազմակերպությանը՝ դադարեցնել գործունեության անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողության համակարգին վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Մենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց նաև տրամադրում ենք հայտարարություն, ըստ որի՝ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ վարքագծի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, որտեղ կիրառելի է, նախազգուշական միջոցառումների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդված հարցերից մենք որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և ուստի աուդիտի առումով առանցքային հարցեր են: Մենք նկարագրում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, եթե օրենքը կամ կարգավորումը չի արգելում հարցի հանրայնացումը կամ, ծայրահեղ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ չենք անդրադառնալու հարցին մեր եզրակացությունում, քանի որ խելամտորեն ակնկալվում է, որ դա անելու բացասական հետևանքները կգերակշռի նման հաղորդակցության բերած հանրային օգուտը:

Սրբուհի Հակոբյան
Գործադիր տնօրեն
Աուդիտի գործընկեր

2022 թ. մայիսի 6
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ

«ՖԻՆԸԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2021թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Ծան.	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	1,549,987	724,687
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		1,885	152
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6	18,247,724	19,810,232
Շահութահարկի գծով ընթացիկ ակտիվներ		51,048	39,814
Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ	9	440,189	447,912
Հիմնական միջոցներ	7	120,130	178,728
Ոչ նյութական ակտիվներ	8	199,008	253,591
Այլ ակտիվներ	10	84,383	83,754
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		20,694,354	21,538,870
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	11	3,540,061	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9	500,013	510,764
Այլ փոխառու միջոցներ	12	10,435,446	9,562,356
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	19	103,042	33,322
Այլ պարտավորություններ	13	279,384	572,409
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		14,857,946	15,709,458
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	15	4,905,960	4,905,960
Գլխավոր պահուստ	15	343,967	343,967
Զբաղիված շահույթ		586,481	579,485
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		5,836,408	5,829,412
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		20,694,354	21,538,870

Վարչության անունից՝

Վարդան Հարոյան

Գլխավոր գործառնական տնօրեն/
 Գործադիր տնօրենի ժ/պ

Անուշ Պետրոսյան

Ֆինանսական տնօրեն/
 Գլխավոր հաշվապահ

2022թ. մայիսի 6
 Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

2022թ. մայիսի 6
 Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2021Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Ծան.	2021թ.	2020թ.
Տոկոսային եկամուտ	16	5,344,799	6,499,827
Տոկոսային ծախս	16,25	(1,279,102)	(1,536,214)
Չուտ տոկոսային եկամուտ մինչև տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստները	16	4,065,697	4,963,613
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ	5,6	(1,516,366)	(2,648,743)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		2,549,331	2,314,870
Հաճախորդներին տրված վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխումից վնաս	24	(15,692)	(155,631)
Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	17	72,775	89,400
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից զուտ (վնաս)/օգուտ		(26,094)	17,833
Վարձավճարային և կոմիսիոն ծախսեր		-	(14,611)
Չուտ այլ եկամուտներ/(վնաս)	18	161,890	(272,973)
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ/(ծախս)		192,879	(335,982)
Գործառնական եկամուտ		2,742,210	1,978,888
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(1,403,556)	(1,748,827)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	7,8,9	(367,619)	(468,060)
Այլ գործառնական ծախսեր	20,25	(894,319)	(812,091)
Գործառնական ծախսեր		(2,665,494)	(3,028,978)
Շահույթ/(վնաս)՝ նախքան շահութահարկով հարկումը		76,716	(1,050,090)
Շահութահարկի գծով (ծախս)/օգուտ	19	(69,720)	148,518
Տարվա զուտ (վնաս)/ շահույթ		6,996	(901,572)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ/(վնաս)		6,996	(901,572)

12-78 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2021Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Եան.	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		4,905,960	297,765	2,023,259	7,226,984
Տարվա վնաս		-	-	(901,572)	(901,572)
Ընդամենը տարվա համապարփակ վնաս		-	-	(901,572)	(901,572)
Հայտարարված շահաբաժիններ	15	-	-	(496,000)	(496,000)
Փոխանցում գլխավոր պահուստին		-	46,202	(46,202)	-
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		4,905,960	343,967	579,485	5,829,412
Տարվա շահույթ		-	-	6,996	6,996
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	6,996	6,996
Մնացորդը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		4,905,960	343,967	586,481	5,836,408

12-78 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են կազմում:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2021Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Ծան.	2021թ.	2020թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Շահույթ/(վնաս)՝ հարկումից առաջ		76,716	(1,050,090)
ճշգրտումներ՝			
Մաշվածություն և ամորտիզացիա			
Հիմնական միջոցների, ոչ նյութական ակտիվների օտարումից (օգուտ)/վնաս	7, 8, 9	367,619	468,060
		(7,939)	16,618
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստ	5,6,	1,516,366	2,648,743
Արտարժույթային գործառնականություններից զուտ վնաս/(օգուտ)		87,904	37,764
Պահուստի փոփոխություն	18	(126,500)	279,889
Այլ ոչ դրամական միջոցների փոփոխություն		73,221	175,924
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները		1,987,387	2,576,908
Փոփոխություններ գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում			
Փոփոխություններ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներում		(27,827)	(302)
Փոփոխություններ անանջալ ֆինանսական ակտիվների տոկոսում		18,560	150
Փոփոխություններ հաճախորդներին տրված վարկերում		(712,916)	1,793,295
Այլ փոխառու միջոցների, պարտքային թողարկած արժեթղթերի մասով տոկոսների հաշվեգրման փոփոխություն		119,941	15,715
Փոփոխություններ այլ ակտիվներում		(13,787)	(21,477)
Փոփոխություններ օգտագործման իրավունքով ակտիվներում և վարձակալության գծով պարտավորություններում		822	(2,167)
Փոփոխություններ այլ պարտավորություններում		(52,079)	(61,533)
Փոփոխություններ բանկերի նկատմամբ պարտավորություններում		-	(1,209,687)
Փոփոխություններ ներդրումային արժեթղթերի տոկոսում		-	(3,078)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների մուտքեր		1,320,101	3,087,824
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից մուտքեր		7,993	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(31,422)	(24,990)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(15,709)	(24,012)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից մուտքեր		-	1,221,451
(Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված)/ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		(39,138)	1,172,449
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վճարված շահաբաժիներ		-	(496,000)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում	14	(211,211)	(227,917)
Փոխառու միջոցներից մուտքեր	14	14,666,097	10,066,256
Փոխառու միջոցների մարումներ	14	(13,204,355)	(13,832,651)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում		(1,400,000)	-
Ֆինանսական գործունեությունում օգտագործված զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		(149,469)	(4,490,312)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		1,131,494	(230,039)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ	5	724,694	704,494
Փոխարժեքի տատանումների ազդեցությունն արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(306,150)	250,239
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ	5	1,550,038	724,694
Հավելյալ տեղեկություններ՝			
Ստացված տոկոսագումարներ		4,061,422	5,106,198
Վճարված տոկոսագումարներ		(1,159,161)	(1,523,227)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ստացել հաճախորդներին տրված անհավաքագրելի վարկերի ոչ դրամական մարումներ ակտիվների բռնագանձման տեսքով (2020թ. դեկտեմբերի 31՝ 4,886 հազար)

«ՖԻՆԵԱ» ՈՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԳՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՎՊԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

1. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆԵԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն, որի 100% բաժնետոմսերը պատկանում են FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին (Նիդեռլանդներ): Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից և այն գործունեություն է իրականացնում 2006թ. մարտի 28-ին տրված N13 արտոնագրի համաձայն:

Կազմակերպությունը զբաղվում է միկրոֆինանսավորմամբ և տրամադրում է անհատական բիզնես վարկեր, ինչպես նաև սպառողական և գյուղատնտեսական միկրո վարկեր: Վարկերը տրամադրվում են ինչպես տեղական արժույթով, այնպես էլ արտարժույթով:

Կազմակերպության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փող., 2ա:

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը ՀՀ-ում ունի 30 մասնաճյուղ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 39 մասնաճյուղ): 2021թ. հունվարի 11-ին Կազմակերպությունը վերակազմակերպել է մասնաճյուղային ցանցը և փակել 9 մասնաճյուղ՝ միավորելով դրանք մոտակա մասնաճյուղերի հետ:

«ՖԻՆԵԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպության հիմնադիրը FINCA International Inc.՝ հարկերից ազատված, շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն է, որը հիմնադրվել և գործում է Նյու Յորքի նահանգային օրենքների համաձայն: FINCA International Inc.-ը 2011թ.-ին FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին (սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերակցություն (կոոպերատիվ), որի պաշտոնական գրասենյակը գտնվում է Նիդեռլանդների Ամստերդամ քաղաքում), փոխանցել է Կազմակերպության 100% բաժնետոմսերը (թվով 136,472 բաժնետոմս)՝ որպես Ընկերակցության անդամակցության վճար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերակցության անդամներն են՝

1. FINCA Microfinance Holding Company LLC սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Դելավեր նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Դելավեր 19808, Վիլմինգտոն, բն. 400, Սենթրլի խճուղի 2711: FINCA Microfinance Holding Company LLC-ն ունի 99 քվե՝ որպես Ընկերակցության A դասի անդամ և 1 քվե որպես Ընկերակցության F դասի անդամ:
2. FINCA International LLC՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Մերիլենդ նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Մերիլենդ 21202, Բալթիմոր, 11 Իսթ Չեյս փողոց: FINCA International LLC-ն ունի 1% քվե Ընկերակցությունում:

2021 և 2020-թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA Microfinance Holding Company LLC-ի բաժնետերերն են հանդիսացել՝

«ՖԻՆԲԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2021 թ. դեկտեմբերի 31	2020 թ. դեկտեմբերի 31
Առաջին մակարդակի բաժնետերեր / թողարկված բաժնետիրական կապիտալի սեփականատերեր		
FINCA International LLC	65.89%	65.89%
International Finance Corporation (Միջազգային ֆինանսական կորպորացիա)	14.27%	14.27%
KfW	8.87%	8.87%
Nederlandse Financierings Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.	7.25%	7.25%
ASN-NOVIB FONDS	1.66%	1.66%
Triodos Custody B.V.	1.03%	1.03%
Triodos SICAV II	1.03%	1.03%
Ընդամենը	100.00	100.00

FINCA International Inc շահույթ չի տապակող կորպորատիվ ընկերություն է, որը գործում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների օրենքների համաձայն, և որպես այդպիսին, դրա անդամները Կազմակերպությունում սեփականության իրավունք չունեն և չունեն տնտեսական իրավունքներ: 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA International, Inc.-ի անդամները հետևյալն են. Ռուպերտ Սթոֆիլդը, Ջոն Չեթչը, Ռոբերտ Չեթչը և Ռիչարդ Ռիլյամսոնը: FINCA International Inc.-ի ֆինանսական հաշվետվությունները հասանելի են հանրության համար:

FINCA International Inc.-ն ցածր եկամուտներ ունեցող անձանց տրամադրում է հաջողության հասնելու գործիքներ՝ նրանց առաջարկելով պատասխանատու ֆինանսական ծառայություններ, ինչպիսիք են փոքր վարկերը կամ խնայողական հաշիվները, հեռավոր համայնքների բնակիչների հետ տեխնոլոգիաների՝ բջջային հեռախոսների և պլանշետների միջոցով կապի հաստատում, ինչպես նաև մատչելի դարձնելով կյանքի որակը բարելավող ապրանքները: «ՖԻՆԲԱ»-ն իր գործունեությունը համայնքներում ծավալում է դուստր ընկերությունների միջոցով:

Դուստր ընկերությունները, սովորաբար, առանձին իրավաբանական անձիք են, որոնք «ՖԻՆԲԱ»-ի հետ կնքել են համապատասխան համաձայնագրեր: Փոքր վարկերը հնարավորություն են տալիս ներդրումներ կատարել անհատական կամ համայնքային շահութաբեր միկրո ձեռնարկություններում: Մասնակիցները բարելավում են իրենց վստահությունը սեփական հնարավորությունների նկատմամբ, արժանապատվության զգացումը և ստեղծում խնայողությունների ֆոնդ, որը պատկանում է համայնքին՝ որպես շարունակական ներդրումների մշտական աղբյուր:

2. ՆՈՐ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՎԱԾ ՍՏԱՆՈՒՊՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ

Նոր և վերանայված ՖՀՄՍ ստանդարտներ, որոնք գործում են ընթացիկ տարվա համար

Սույն փոփոխությունները և մեկնաբանությունները կիրառելի են Կազմակերպության համար 2021թ. հունվարի 1-ից.

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՀՀՄՍ 16 ստանդարտներում	Տոկոսադրույթի ուղղելիչ բարեփոխում – Փուլ 2
Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 16 ստանդարտում	COVID-19-ի մասով վարձակալության գծով գիջումներ 2021թ. հունիսի 30-ից հետո

Վերը նշված ստանդարտները և մեկնաբանությունները վերանայվել են Կազմակերպության ղեկավարության կողմից, բայց էական ազդեցություն չեն ունեցել Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ Կազմակերպությունը չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՍ ստանդարտները:

Նոր կամ վերանայված ստանդարտ կամ մեկնաբանություն	Կիրառելի է ներքոնշյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար
<i>ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր»</i>	2023թ. հունվարի 1
<i>Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» ստանդարտում</i>	2023թ. հունվարի 1
<i>Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում Պարտավորությունների դասակարգում՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ (ՖՀՄՍ ստանդարտներում Տարեկան բարեփոխումների 2010-2012 թվականի մշակման նախագծի շրջանակներում)։</i>	2023թ. հունվարի 1
<i>Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8 ստանդարտում «Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում»</i>	2023թ. հունվարի 1
<i>Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ Գործունեության հայտարարության 2-րդ դրույթում - Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում</i>	2023թ. հունվարի 1
<i>Տարեկան բարեփոխումներ 2018-2020 թվականի ՖՀՄՍ ստանդարտներում Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3 ստանդարտում- «Հղում Հայեցակարգային Հիմունքներին»</i>	2022թ. հունվարի 1
<i>Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 Հիմնական միջոցներ ստանդարտում- Նախքան նախատեսված օգտագործումը եկամուտ</i>	2022թ. հունվարի 1
<i>Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 37 ստանդարտում-Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և ակտիվներ-Անբարենպաստ պայմանագրեր Պայմանագրի կատարման արժեքը</i>	2022թ. հունվարի 1
<i>Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12 ստանդարտում Եզակի գործարքների արդյունքում առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ</i>	2023թ. հունվարի 1
<i>Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 10 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտներում Ներդրողի և իր ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում</i>	Ամսաթիվը պետք է որոշվի ՀՀՄՍ-ի կողմից

Ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ վերոնշյալ ստանդարտների որդեգրումը Էական ազդեցություն կունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա հետագա ժամանակաշրջաններում :

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԷԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն. սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ հազար դրամ), եթե այլ բան նշված չէ:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Կազմակերպությունը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի գործունեությունը մոտ ապագայում:

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Չարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթակա զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրներինը, ներառյալ տնտեսական, քաղաքական, սոցիալական, իրավական և օրենսդրական ռիսկերը: Հայաստանում բիզնեսին վերաբերող օրենքներն ու կանոնակարգերը շարունակում են արագորեն փոխել հարկային և կարգավորիչ դաշտը և ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների: Հայաստանի ապագա տնտեսական ուղղության վրա մեծապես ազդում է կառավարության կողմից ընդունված ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունը՝ իրավական, կարգավորիչ և քաղաքական միջավայրերի զարգացումների հետ միասին:

Հայաստանը շարունակում է կրել քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանը չունի զարգացած գործարար և կարգավորող ենթակառուցվածք, որը սովորաբար գոյություն ունի ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսությունում: Բացի այդ, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալը, ինչը կարող է չանդրադառնալ ֆինանսական գործիքների արժեքի վրա: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է, ինչպես նաև կենտրոնացված տնտեսական բազան, տարածաշրջանային անկայունությունը:

Համաշխարհային ֆինանսական համակարգերում առկա ռիսկերը, այդ թվում՝ վարկային շուկաների վիճակի վատթարացումը կարող են դանդաղեցնել կամ խաթարել Հայաստանի տնտեսության զարգացումը, ինչպես նաև բացասաբար անդրադառնալ Կազմակերպության կապիտալի և դրա հասանելիության, ավելի ընդհանրականորեն՝ գործունեության արդյունքների, ֆինանսական դրության և հեռանկարների վրա: Առավել խիստ զգալի շուկայական սպառնալիքների և դժվարությունների արդյունքում ՀՀ տնտեսությունը, ինչպես նաև Կազմակերպության գործունեությունը կարող են վատթարանալ:

COVID-19

2020թ. սկզբին Նոր կորոնավիրուսային հիվանդությունը (COVID-19) սկսեց արագ տարածվել ամբողջ աշխարհով՝ հանգեցնելով Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպության կողմից 2020թ. մարտ ամսին համաճարակային կարգավիճակի մասին հայտարարմանը: Նոր կորոնավիրուսային հիվանդության տարածումը կանխելու համար շատ երկրների կողմից ձեռնարկված պատասխան միջոցները հանգեցրել են մի շարք ընկերությունների համար գործունեությունների էական խափանումների և էական ազդեցություն են ունեցել համաշխարհային ֆինանսական շուկաների վրա: Քանի որ իրավիճակն արագ է զարգանում, այն

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ մի շարք ոլորտների ընկերությունների գործունեության վրա՝ ներառյալ բայց չսահմանափակված այնպիսի ազդեցություններով, ինչպիսիք են ձեռնարկությունների գործունեությունների խափանումը արտադրությունների խափանման կամ ձեռնարկությունների փակման հետևանքով, մատակարարման շղթայի ընդհատումը, անձնակազմի կարանտինը, պահանջարկի անկումը և ֆինանսավորման հայթայթման հետ կապված բարդությունները: Արդյունքում Կազմակերպությունը կարող է կրել նոր կորոնավիրուսային հիվանդության անհամեմատ զգալի ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա վերջինիս ունեցած բացասական ազդեցության հետևանքով:

COVID-19-ի ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա մեծապես կախված է համաշխարհային և հայկական տնտեսության վրա համաճարակային ազդեցության տևողությունից և տարածվածությունից: 2020թ. կեսից վերջն ընկած հատվածում կառավարությունը թուլացրել է տնտեսական որոշ և գործարար միջավայրի սահմանափակումներ՝ հաշվի առնելով պանդեմիայի վիճակը, սակայն դրանց մասշտաբները կարող են փոխվել՝ ի պատասխան պանդեմիայի անորոշ ապագա զարգացմանը:

Քաղաքական անկայունությունը և ռազմական գործողությունները տարածաշրջանում

2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղի տևական հակամարտությունը սրվեց հրադադարի ռեժիմի խախտմամբ, որը վերականգնվեց 2020թ. նոյեմբերի 10-ին կողմերի միջև ստորագրված հայտարարությամբ: Այդ ժամանակից ի վեր Հայաստանը քաղաքական և տնտեսական ցնցումներ է ապրում: Հայտարարության արդյունքների դեմ մի շարք բողոքներ հանգեցրել են արտահերթ խորհրդարանական ընտրությունների, որոնք տեղի են ունեցել 2021թ. հունիսին:

Իրավիճակի հետագա զարգացումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործունեության, ֆինանսական վիճակի և ապագա գործունեության արդյունքների վրա, ինչը դժվար է կանխատեսել՝ հաշվի առնելով քաղաքական անկայունության հետ կապված անորոշության աստիճանը:

Պատրաստման հիմունքներ

Կազմակերպությունն իր հաշվապահական հաշվառումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջների համաձայն: Կազմակերպությունն իրականացրել է ճշգրտումներ և վերադասակարգումներ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստման և ներկայացման նպատակով:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ բացառությամբ որոշակի ֆինանսական գործիքներից:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք գինը ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս Կազմակերպությունը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության բնութագրերը, եթե շուկայի մասնակիցներն այդ բնութագրերը հաշվի կառնեին չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ լիզինգային գործարքների, որը որոշվում է ՀՀՄՍ 17 և ՀՀՄՍ 16 շրջանակներում, և իրական արժեքին որոշակի նմանություն ունեցող գնահատականները, որոնք

«ՖԻՆԸԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

իրական արժեք չեն հանդիսանում, ինչպիսիք են՝ իրացման զուտ արժեքը՝ ՀՀՄՍ 2-ի շրջանակներում, կամ օգտագործման արժեքը՝ ՀՀՄՍ 36-ի շրջանակներում:

Ի լրումն, ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում ելակետային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշված գները (չճշգրտված), որոնք կազմակերպությանը հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի ելակետային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են:
- Մակարդակ 3-ի ելակետային տվյալները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտելի ելակետային տվյալները:

Կազմակերպությունը ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և հաշվետու ամսաթվից հետո ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են ծան. 24-ում:

Անընդհատություն

Դեկավարությունը պատրաստել է տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունը՝ ելնելով գործունեության անընդհատության սկզբունքից, որը նախատեսում է Կազմակերպության ակտիվների իրացում և կազմակերպության պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում:

Կազմակերպությունը ստացել է զուտ շահույթ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ 6,996 հազ. դրամի չափով (2020 թ. զուտ կորուստ՝ 901,572 հազ. դրամ):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը խախտել է միջազգային ֆինանսական հաստատությունների հետ փոխառության մի շարք համաձայնագրերով պահանջվող որոշ ֆինանսական սահմանափակումներ (ֆինանսական կովենանտներ): Կազմակերպությունը մինչև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ը բոլոր ֆինանսական կովենանտների համար ստացել է խախտման հետ կապված ներումներ:

Կազմակերպության ղեկավարությունը կարծում է, որ գործունեության անընդհատության սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը նպատակահարմար է հետևյալ հանգամանքների պատճառով.

Դեկավարությունն ակտիվ բնակցություններ է վարում վարկատուների հետ Finca Impact Finance Team-ի աջակցության վերաբերյալ, որպեսզի ապահովի խախտման հետ կապված ներումները: Կազմակերպությունը վերլուծել է միջազգային վարկատուների հետ բոլոր պայմանագրերի համար խաչաձև դեֆոլտի վերաբերյալ դրույթները: Ներկայումս Կազմակերպությունը չունի և չի ակնկալում, որ վարկատուները ծանուցում կթողարկեն, որ խախտումները դեֆոլտի

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

իրադարձությունն են, որը մյուս վարկատուների համար առիթ կհանդիսանա ակտիվացնել խաչաձև դեֆոլտի վերաբերյալ դրույթը:

Կազմակերպության ղեկավարությունը կարծում է, որ գործունեության անընդհատության սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը նպատակահարմար է հետևյալ առումով՝

- 1) Չնախատեսված հանգամանքների դեպքում ֆինանսավորման պլանների վարում և հաշվեկշռի իրացվելիության ցուցանիշների մոնիթորինգ՝ նորմատիվ պահանջների համապատասխան:
- 2) 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և հաշվետու ամսաթվից հետո Կազմակերպությունը որևէ ծանուցում չի ստացել վարկատուներից որևէ վարկի անհապաղ մարման պահանջով հետագա ֆինանսավորումը կամ ծանուցումը դադարեցնելու մասին:
- 3) Հաշվետու ամսաթվից հետո Կազմակերպությունը թողարկել է պարտքային արժեթղթեր 1,400,000 հազար ՀՀ դրամ գումարի չափով:
- 4) Հաշվետու ամսաթվից հետո Կազմակերպությունը առանց ուշացումների մարել է պայմանագրերում համաձայնեցված ժամանակացույցերին համապատասխան վարկերը:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ, ելնելով իրացվելիության կառավարման ընթացիկ կանխատեսումներից և ձեռնարկված միջոցառումներից, ինչպես նաև հաշվի առնելով COVID-19 համաճարակի կապակցությամբ երկրում տիրող տնտեսական իրավիճակը և ազգային արժույթի արժևորումը, Կազմակերպությունը բավարար միջոցներ ունի իր գործունեությունը տեսանելի ապագայում շարունակելու համար:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Կազմակերպությունն իրականացնում է իր գործունեությունը («գործառնական արժույթ»): ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետությունում գործող արժույթն է և Կազմակերպության գործառնական և ներկայացման արժույթը: Բոլոր ֆինանսական տվյալները կլորացված են հազար դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում, բացի այն դեպքերից, երբ դա պահանջվում կամ թույլատրվում է որևէ ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակորեն բացահայտված է Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնադրույթները ներկայացված են ստորև: Սույն հաշվետվությունում ներկայացված հաշվապահական քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Արտարժույթով գործարքներ

Կազմակերպության գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթներով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են համապատասխան գործառնական արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են գործառնական արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում գործառնական արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված, գործառնական արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը:

Պատմական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները փոխարկվում են գործառնական արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ դրանց առաջացման ամսում:

Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած օգուտներն ու վնասները ներառվում են զուտ հիմունքով՝ որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս՝ կախված այն հանգամանքից՝ արդյոք արտարժույթի շարժերը զուտ օգուտի կամ զուտ վնասի դիրքում են:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Կազմակերպության կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջի դրությամբ հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Սկիզբ փոխարժեք	
	2021 թ.	2020 թ.	2021 թ. դեկտեմբերի 31	2020 թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	503.73	491.65	480.14	522.59
ՀՀ դրամ/1 եվրո	596.40	559.30	542.61	641.11

Տոկոսային եկամտի և ծախսի ճանաչում: Ֆինանսական գործիքների համար տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են «Չուտ տոկոսային եկամուտում» որպես «Տոկոսային եկամուտ» և «Տոկոսային ծախս» շահույթում կամ վնասում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ֆինանսական գործիքների ապագա գնահատված դրամական հոսքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների զուտ հաշվեկշռային արժեքին: Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է բոլոր ապագա վճարման կամ ստացման ենթակա գումարները և միջնորդավճարները պայմանագրային կողմերի միջև, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որոշակի պայմաններով վարկային պայմանագրին, գործարքի հետ կապված ծախսերին և այլ պարզևավճարներին կամ զեղչերին:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Տոկոսային եկամուտը/տոկոսային ծախսը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ, նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) մասհանումը կամ ֆինանսական պարտավորությունների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների դեպքում տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ (համախառն հաշվեկշռային արժեքը, հանած ԱՊԿ գծով մասհանումը):

Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում. Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չունեն էական ֆինանսական բաղադրիչ, որոնք չափվում են գործարքի գնով: Գործարքի ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը (բացի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող), ավելացվում կամ նվազեցվում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքից, ըստ անհրաժեշտության՝ նախնական ճանաչման դեպքում: Գործարքի ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրվում են իրական արժեքով ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Դասակարգում և հետագա չափում. ՖՀՄՍ 9-ն ունի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման երեք հիմնական կատեգորիաներ՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգումն ընդհանուր առմամբ հիմնված է այն բիզնես մոդելի վրա, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը և այդ ակտիվի պայմանագրային դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է հետևյալ պայմանները և նախորոշված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝

- Ակտիվը պահվում է այն բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը; և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են (SPPI):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով, եթե բավարարում է հետևյալ պայմանները և նախորոշված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝

«ՖԻՆԵԸ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

- Ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելում, որի նպատակն է ինչպես հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, այնպես էլ վաճառել ֆինանսական ակտիվները; և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերի առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են (SPPI):

Կազմակերպությունը կարող է սկզբնական ճանաչման պահին առևտրային նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքներն անշրջելիորեն նախորոշել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող մշտական հիմունքներով ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այս որոշումը կայացվել է գործիք-առ-գործիք հիմունքով:

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվել որպես ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերոնշյալ հատվածում, չափվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով: Սա իր մեջ ներառում է բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվը, որը այլ կերպ համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջներին, Կազմակերպությունը կարող է մշտական հիմունքներով դասակարգել այդպիսի ֆինանսական ակտիվը որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա վերացնում կամ զգալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կարող էր առաջանալ հակառակ դեպքում:

Վերադասակարգում. Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում իրենց սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, որից հետո Կազմակերպությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար: Եթե փոփոխվում է բիզնես մոդելը, որի շրջանակում Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվներ է պահում, ապա այդ փոփոխված ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են: Նոր կատեգորիային վերաբերող դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվում են առաջընթաց կիրառման հիմունքներով՝ բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրվանից, ինչը հանգեցնում է Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգմանը: Ընթացիկ ֆինանսական տարվա և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում բիզնես մոդելում, որի շրջանակում Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվներ է պահում, փոփոխություններ չեն կատարվել և, հետևաբար, դասակարգում չի կատարվել: Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը ներկայացվում են ստորև՝ *Ֆինանսական ակտիվների փոփոխության և ապաճանաչման* վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման բաղաբանության մեջ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքը. ՖՀՄՍ 9 փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ի «առաջացած կորուստ» մոդելը «ակնկալվող պարտքային կորուստ» մոդելով: Արժեքկման նոր մոդելը կիրառվում է որոշ վարկային հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի, բայց ոչ բաժնային ներդրումների մասով: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, պարտքային կորուստները ճանաչվում են ավելի շուտ, քան ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն:

Կազմակերպությունը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվների ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գծով մասհանումները, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Բացառությամբ գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված (ԳԻՍԱ - POCI) ֆինանսական ակտիվների, ԱՊԿ-ները պետք է չափվեն կորուստների գծով մասհանման հաշվառման միջոցով՝ ստորև նշվածների համարժեք գումարի չափով՝

- 12 ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով, այն է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասը, որն իրենից ներկայացնում է այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր դեֆոլտի դեպքերից կամ
- Ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր դեֆոլտի դեպքերից ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ինչպես նշված է փոլ 2-ում և 3-ում):

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստի դեպքում ֆինանսական գործիքի համար պահանջվում է կորուստների գծով մասհանումներ, եթե այդ ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների համար ԱՊԿ-ները չափվում են 12-ամսյա ԱՊԿ-ի չափով:

Այլ դեբիտորական պարտքերի համար կորուստների գծով մասհանումները չափվում են ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ-ին համարժեք գումարի չափով:

ԱՊԿ-ները, պարտքային կորուստների ներկա արժեքի՝ հավանականության վրա հիմնված հաշվարկներն են: Դրանք չափվում են Կազմակերպությանը պայմանագրային հիմունքներով վճարման ենթակա դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության ներկա արժեքի հիման վրա, որը Կազմակերպությունը ակնկալում է ստանալ տարբեր տնտեսական սցենարների համեմատության արդյունքում՝ զեղչված ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով:

Կազմակերպությունը ընդհանրացված պարտքային ռիսկի բնութագիր ունեցող պորտֆելների դեպքում ԱՊԿ-ն չափում է հավաքական հիմունքով:

ԱՊԿ-ի չափման մասին մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ծան. 24-ում, ներառյալ հավաքական հիմունքով գնահատման դեպքում գործիքների խմբավորման մեթոդների մասին:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվները դասակարգված են ըստ հետևյալ չափման կատեգորիաների՝

Ֆինանսական ակտիվներ	Բիզնես մոդել	SPPI	Չափման կատեգորիա
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	Այլ բիզնես մոդել	Դրամական հոսքերը չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով (պարտադիր)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք
Ներդրումային արժեթղթեր	Պահված պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով	Դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ	Ամորտիզացված արժեք

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկվում է այն ժամանակ, երբ տեղի են ունենում ֆինանսական ակտիվի համար ակնկալվող հետագա դրամական հոսքերի վրա շրջադարձային ազդեցություն ունեցող մեկ կամ ավելի իրադարձություններ: Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները համարվում են փուլ 3-ի ակտիվներ: Պարտքային առումով արժեզրկման փաստը ներառում է հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտարկելի տվյալները՝

- Փոխառուի կամ գործընկերոջ զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- Պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը,
- Վարկի կամ փոխառության վերաձևակերպում այնպիսի պայմանով, ինչպիսին Կազմակերպությունը չէր նախատեսել:
- Ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը, կամ
- Հնարավոր է դառնում, որ փոխառուն կանանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի:

Գնված կամ հ սկզբնապարտքային առումով արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվներ. POCI ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ այլ մոտեցում է ցուցաբերվում, քանի որ դրանք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Այսպիսի ակտիվների համար Կազմակերպությունը ճանաչում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստում բոլոր փոփոխությունները որպես կորուստների գծով մասհանում, իսկ ցանկացած փոփոխություն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այսպիսի ակտիվների համար

«ՖԻՆԵԸ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

բարենպաստ փոփոխությունն առաջացնում է արժեզրկման գծով օգուտ: 2021 և 2020 թթ. ընթացքում Կազմակերպությունը չի գնել կամ ստեղծել պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ:

ԱՊԿ գծով մասհանման ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում. ԱՊԿ գծով մասհանումները ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ՝

- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում;
- Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների դեպքում՝ կորուստների գծով ոչ մի պահուստ չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ հաշվեկշռային արժեքը չափվում է իրական արժեքով:
- Վարկային հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի դեպքում՝ որպես պահուստ, և
- Այն դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է և օգտագործված, և չօգտագործված բաղադրիչ, և Կազմակերպությունը չի կարողանում որոշել վարկային գծի բաղադրիչի մասով ԱՊԿ-ն օգտագործված բաղադրիչից առանձին, ապա Կազմակերպությունը ներկայացնում է կորուստների գծով համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն արժեքից կորուստների գծով մասհանման ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է որպես պահուստ:

Ֆինանսական ակտիվների փոփոխություն և ապաճանաչում. ֆինանսական ակտիվների փոփոխությունները տեղի են ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը կառավարող պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ այլ կերպ փոփոխվում են ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման և մարման ժամկետների միջակայքում: Փոփոխությունն ազդում է պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի գումարի և/կամ ժամկետների վրա անմիջապես կամ ապագայում:

Կազմակերպությունը վերանայում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկային պայմանագրի պայմանները, որպեսզի ապահովի ստացման ենթակա գումարների առավելագույն հավաքագրումը և նվազագույնի հասցնի դեֆոլտի ռիսկերը: Վարկի պայմանները վերանայվում են այն դեպքում, երբ չնայած վարկառուն հնարավոր ամեն ինչ արել է սկզբնական պայմանագրային վճարման պայմանները կատարելու համար, սակայն առկա է վճարումների չկատարման մեծ ռիսկ կամ դա արդեն տեղի է ունեցել, և ակնկալվում է, որ վարկառուն կկարողանա կատարել իր արդեն վերանայված պարտավորությունները: Վերանայված պայմանները հիմնականում ներառում են վարկի մարման ժամկետների երկարաձգում, վարկի դրամական միջոցների հոսքերի ժամկետների փոփոխություն (մայր գումարի և տոկոսների մարում), վճարման ենթակա գումարների կրճատում (մայր գումարի և տոկոսային գումարների համաներում) և պայմանագրային դրույթների փոփոխություններ:

Ֆինանսական ակտիվի փոփոխման դեպքում Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք այս փոփոխության արդյունքում առաջանում է ապաճանաչում: Կազմակերպության բաղաբաղականության համաձայն, փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, երբ այդ փոփոխության արդյունքում էապես տարբերվող այլ պայմանագրային պայմաններ են ստեղծվում: Որոշելու համար, թե արդյոք փոփոխված պայմանները էապես տարբերվում են սկզբնական պայմանագրային պայմաններից, Կազմակերպությունը հաշվի է առնում հետևյալը՝

«ՖԻՆԵԸ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

- Կատարվում է քանակական գնահատում, որպեսզի համեմատվեն սկզբնական պայմաններով՝ մնացած պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքը և վերանայված պայմաններով պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը, և երկու գումարներն էլ զեղչվում են սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով: Եթե ներկա արժեքի տարբերությունը 10 տոկոսից ավել է, ապա Կազմակերպությունը որոշում է, որ առկա է վարկային պայմանագրի, որի պայմաններն էականորեն տարբեր են, ինչն էլ հանգեցնում է ապաճանաչման:
- Որակական գործոններ, ինչպիսիք են պայմանագրային դրամական հոսքերը պայմանագրի փոփոխությունից հետո այլևս չեն հանդիսանում բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI), արժույթի փոփոխությունը կամ պայմանագրային կողմի փոփոխությունը, տոկոսադրույթների փոփոխության մեծությունը, մարման ժամկետը, պայմանագրային սահմանափակումները:

Եթե պայմանները եապես տարբերվում են, ապա Կազմակերպությունը ապաճանաչում է սկզբնական ֆինանսական ակտիվները և ճանաչում է «նոր» ակտիվը իրական արժեքով և վերահաշվարկում է նոր արդյունավետ տոկոսադրույթ այդ ակտիվի համար: Վերանայման ամսաթիվ է համարվում արժեզրկման հաշվարկի նպատակով սկզբնական ճանաչման ամսաթիվը, այդ թվում պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի առկայությունը որոշելու նպատակով:

Եթե պայմանները եապես չեն տարբերվում, ապա վերանայում կամ փոփոխությունները ապաճանաչման չեն հանգեցնում, և Կազմակերպությունը վերահաշվարկում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հիմք ընդունելով ֆինանսական ակտիվի վերանայված դրամական հոսքերը, և ճանաչում է փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը շահույթում կամ վնասում: Նոր համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է՝ զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով (պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույթով գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար):

Կազմակերպությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (ներառյալ՝ եապես տարբեր պայմանագրային պայմանների փոփոխման արդյունքում ուժը կորցնելը) կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ ռիսկերն ու օգուտները:

Եթե Կազմակերպությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Կազմակերպությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, ապա Կազմակերպությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Դեֆոլտի սահմանումը. ԱՊԿ-ի սահմանման համար կարևոր է սահմանել դեֆոլտը: Վերջինիս սահմանումը օգտագործվում է ԱՊԿ-ի չափը և կորուստների գծով մասհանումները 12-ամսյա կամ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստի վրա հիմնված լինելը որոշելու համար, քանի որ դեֆոլտը դեֆոլտի հավանականության (PD - ԴՅ) բաղադրիչ է, որն ազդում է ԱՊԿ-ի գնահատման, ինչպես նաև պարտքային ռիսկի զգալի աճի հայտնաբերման վրա:

«ՖԻՆԵԿ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Կազմակերպությունը ստորև նշված հանգամանքների դեպքում արձանագրում է դեֆոլտ, երբ՝

- Վարկառուն ունի ավելի քան 90 օր ժամկետանց ցանկացած նյութական վարկային հանձնառություն կազմակերպության նկատմամբ, կամ
- Հավանական է, որ վարկառուն ամբողջությամբ չի վճարի իր վարկային հանձնառությունները:

Դեֆոլտի սահմանումը համապատասխանեցվում է տարբեր տեսակի ակտիվների տարբեր առանձնահատկություններն արտացոլելու նպատակով:

Վարկառուի՝ իր վարկային հանձնառությունների չկատարման հավանականության գնահատման նպատակով կազմակերպությունը հաշվի է առնում որակական և քանակական ցուցանիշները: Քանակական տեղեկատվությունը ներառում է նույն վարկառուի այլ պարտավորությունների չկատարման կամ վճարի ուշացման մասին տվյալներ, որոնք այս վերլուծության կարևոր մասն են հանդիսանում: Դեֆոլտը գնահատելիս կազմակերպությունը հաշվի է առնում տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներ, որոնք ստացվել են ներքին ուղիներով կամ արտաքին աղբյուրներից:

Ստորև աղյուսակը տալիս է ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն արժեզրկման պահանջների ամփոփ նկարագիրը (գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներից բացի)՝

Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3
(Սկզբնական ճանաչում)	(Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր)	(Պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներ)
12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ

Փուլ 3-ում գտնվող պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները անցնում են 6-ամսյա փորձաշրջան փուլ 2 տեղափոխվելուց առաջ պայմանագրի վարկային էական պարտավորությունները կատարելուց հետո:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ. Սկզբնական ճանաչումից ի վեր ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման նպատակով կազմակերպությունը հաշվի է առնում ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Այն ներառում է և՛ քանակական, և՛ որակական տեղեկատվություն և վերլուծություն՝ հիմնված կազմակերպության պատմական փորձի և պարտքային ռիսկի մասնագիտական վերլուծության վրա, և ներառում է ապագայամետ տեղեկատվություն:

Այս գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատելով՝

- Վարկի ամբողջ ժամկետում հաշվառվող մնացած ԴՀ-ն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և
- Վարկի ամբողջ ժամկետի ընթացքում հաշվառվող մնացած ԴՀ-ն այն ժամանակահատվածի համար, երբ այն գնահատվել է՝ հիմք ընդունելով ռիսկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ առկա փաստերը և հանգամանքները (անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտելով կանխավճարի ակնկալիքների փոփոխությունների մասով)

«ՖԻՆԵԸ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելիս Կազմակերպությունը օգտագործում է հետևյալ երեք հայտանիշները՝

- Բանակական թեստ՝ հիմնված ԴՀ-ի շարժի վրա;
- «Վերանայման» կարգավիճակը; և
- 30 օր ժամկետանց լինելու հանգամանքը:

«Վերանայում» առաջանում է վարկային պայմանագրի վերակառուցման ժամանակ, այսինքն՝ տոկոսագումարի և մայր գումարի վճարման ժամկետների երկարաձգում վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում, որը տարբերվում է վարկի տրամադրման ժամանակ եղած վիճակից, և վարկառուն դիմել է Կազմակերպությանը վարկի վճարման ժամանակացույցի փոփոխման համար: Վարկային պայմանագրի վերանայվում է միայն այն ժամանակ, երբ Կազմակերպության համապատասխան ստորաբաժանումը համոզված է, որ վարկառուն կկարողանա վճարումները կատարել նոր ժամանակացույցին համապատասխան:

2020թ. ընթացքում երկրում հայտարարված արտակարգ դրության ժամանակ և COVID-19 համաճարակի բռնկման հետևանքով մտցված շրջափակումների պատճառով մի շարք վարկերի տրամադրվել է 2 ամսվա արտոնյալ ժամանակահատված: Այս բոլոր վարկերը վերադասակարգվել են 2-րդ փուլ, ապա վեց հաջորդական, առանց ուշացումների վճարներից հետո, ճանաչվել են վերականգնված և տեղափոխվել 1 փուլ: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1-ին փուլում վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 782,824 հազար ՀՀ դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,017,218 հազար ՀՀ դրամ) :

Բազմաթիվ տնտեսական սցենարների հիման վրա Կազմակերպությունը որոշում է ԴՀ-ն սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագա հաշվետու ամսաթվերին: Տարբեր տնտեսական սցենարներ առաջացնում են տարբեր ԴՀ-ներ: Այս տարբեր սցենարների կշիռը ձևավորում է դեֆոլտի միջին կշռված հավանականության հիմք, որն օգտագործվում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելիս: Կանխատեսումները ներառում են Հայաստանի տնտեսության ապագա հեռանկարների վերաբերյալ տեղեկություններ, ստացված տնտեսական փորձագետների զեկուլյցներից, ֆինանսական վերլուծաբաններից, պետական մարմիններից և այլ նմանատիպ կազմակերպություններից, ինչպես նաև փաստացի և կանխատեսական տնտեսական տեղեկությունների ներքին և արտաքին տարբեր աղբյուրներից:

Դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Կազմակերպությունը չունի ֆինանսական ակտիվի վերականգնման (ամբողջական կամ մասնակի) ողջամիտ ակնկալիքներ: Այս դեպքում Կազմակերպությունը որոշում է, որ վարկառուն չունի համապատասխան ակտիվներ կամ եկամտի բավարար աղբյուրներ դուրս գրման ենթակա գումարների մարման նպատակով բավարար դրամական միջոցներ ստեղծելու համար:

Դուրսգրումը ներառում է ապաճանաչման իրադարձություն: Կազմակերպությունը կարող է դուրս գրված ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ հարկադիր միջոցներ կիրառել: Կազմակերպության գործադրած հարկադիր միջոցների արդյունքում հավաքագրված գումարները արժեզրկման գծով օգուտ կառաջացնեն:

Կազմակերպության դուրսգրման բաղաբանականությունը որոշվում է վերականգնման կորերի վերլուծության հիման վրա, որն առաջանում է ՖՀՄՍ 9-ի backtesting-ի և մոդելի ստուգման արդյունքում՝ որոշելու համար այն կետը, որի դեպքում ողջամտորեն կարելի է ակնկալել պորտֆելի 10% (տաս տոկոս)-ից պակաս մնացորդային գումարի հավաքագրում, որը գտնվում է դեֆոլտում առավելագույնը մինչև 24 ամիս Փուլ 3-ի վարկերի համար:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Վերականգնման կորի վերլուծության մեջ անհրաժեշտ է դիտարկել երեք պայման նախքան ստորև նշված քայլերի մեկնաբանության անորոշության արդյունքում մասնագիտական դատողություններին վերադառնալը՝

- 1) Կորի ձևը – անկախ այն բանից, արդյոք կորի արագացման գործառույթը սահմանվում է որպես ժամանակի ամենաբարձր կամ «վերջնական» վերականգնման դրույթաչափը որպես մոնոտոն («աստճանական») կամ արագ («կտրուկ»);
- 2) Վերականգնման վերջնական դրույթաչափի սադղակը - 0%-ից մինչև 100%, անկախ այն բանից, արդյոք մեծ է, թե փոքր վերականգնման դրույթաչափը, և
- 3) Վերոնշյալ 10%-ի չափանիշի ամբողջական կամ հարաբերական կիրառման ընդունումը – արդյոք վերոնշյալ 1-ին և 2-րդ պայմանների դիտարկումից հետո մոնոտոն և լայնամասշտաբ լինելու վկայությունը պահանջում է 10%-ից պակաս վերականգնման վերջնական դրույթաչափի դուրսգրման չափանիշի կիրառում (ամբողջական կիրառում) կամ արագ և փոքրամասշտաբ լինելու վկայությունը պահանջում է 0.9-ով բազմապատկած վերջնական դրույթաչափի չափանիշի կիրառումը:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ.

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները սահմանվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերագնահատման արդյունքում՝ այն չափով, որքանով նրանք նախորոշված հեջային գործիքների մաս չեն կազմում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ֆինանսական պարտավորության համար վճարված ցանկացած տոկոս և շահույթի կամ վնասի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում դասակարգվում որպես «զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ» տողում:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ փոխառությունները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը) սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի ծախսերը: Դրանք այնուհետև չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի և տոկոսային ծախսի համապատասխան ժամանակաշրջանում տեղաբաշխման մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդն ավելի մանրամասն ներկայացված է ստորև «զուտ տոկոսային եկամուտ» բաժնում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը. Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Կազմակերպության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Որակական գործոնների, քանակական գործոնների և որակական և քանակական գործոնների ընդհանուր ազդեցության ուսումնասիրություն: Կազմակերպությունը եզրակացնում է, որ փոփոխությունն էական է հետևյալ որակական գործոնների արդյունքում՝

- Ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն;
- Գրավի և պարտքի ապահովման այլ միջոցների փոփոխություն;
- Փոխարկման տարբերակի ներառում;

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման նպատակով պայմանագրային պայմանները զգալիորեն տարբերվում են այն դեպքում, երբ նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը (ներառյալ վճարված գումարները, հանած յուրաքանչյուր վճար, ստացված և զեղչված՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը) առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե փոփոխությունն էական չէ, ապա (1) նախքան փոփոխությունը՝ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի, և (2) փոփոխությունից հետո դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև առկա տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում՝ որպես փոփոխության արդյունքում օգուտ կամ վնաս՝ այլ օգուտների և վնասների կազմում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Կազմակերպությունը կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, որոնցից մի քանիսը դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող, մինչդեռ մյուսները պահվում են տոկոսադրույքի ռիսկին, պարտքային ռիսկին և արտարժույթի դրույքաչափի ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարելու նպատակով: Պահվող ածանցյալ գործիքները ներառում են արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր, տոկոսադրույքի սվոփեր և վարկային արժեգրկման սվոփեր: Ածանցյալ գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման ամսաթվով, և հետագայում վերաչափվում իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ: Դրանից բխող օգուտը/վնասն անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է, և համարվում են պարտավորություններ, եթե դրանց իրական արժեքը բացասական է:

Ածանցյալ գործիքը ներկայացվում է որպես ոչ ընթացիկ ակտիվ կամ ոչ ընթացիկ պարտավորություն, եթե գործիքի մնացորդային ժամկետը գերազանցում է 12 ամիսը և չի ակնկալվում, որ կիրականացվի կամ կկարգավորվի 12 ամսվա ընթացքում: Այլ ածանցյալ գործիքներ ներկայացվում են որպես ընթացիկ ակտիվներ կամ ընթացիկ պարտավորություններ:

Չուտ տոկոսային եկամուտ. Բոլոր ֆինանսական գործիքների մասով, բացառությամբ վաճառքի համար պահվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող գործիքներից, տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են «զուտ տոկոսային եկամուտում» որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս» շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ծախսերի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների տոկոսը ներառվում է ժամանակաշրջանի ընթացքում իրական արժեքի շարժի մեջ, «Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող առևտրային ակտիվներից և այլ ֆինանսական ակտիվներից և առևտրային պարտավորություններից» և «Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներից» հոդվածներում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է բոլոր ապագա վճարման կամ ստացման ենթակա գումարները և միջնորդավճարները պայմանագրային կողմերի միջև, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որոշակի պայմաններով վարկային պայմանագրին, գործարքի հետ կապված ծախսերին և այլ պարզևավճարներին կամ զեղչերին: Ծախսերի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների մասով գործարքի արժեքը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Վճարներ և կոմիսիոն եկամուտ/ծախս. վճարները և կոմիսիոն ծախսերն ու եկամուտներն արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժան մաս հանդիսացող վճարներից բացի ներառում են նաև այլ վճարներ (տես վերոնշյալ բաժինը): Կազմակերպության շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության այս մասում ընդգրկված վճարները, ի թիվս այլ վճարների, ներառում են վարկային համաձայնագրի սպասարկման վճարներ, վարկային հանձնառությունների գծով չօգտագործման վճարներ, երբ քիչ հավանական է, որ այդ վճարները կառաջացնեն հատուկ վարկային հանձնառություններ և վարկային սինդիկացիոն վճարներ:

Ծառայությունների գծով վճարները և կոմիսիոն ծախսերը հաշվարկվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակ:

Որոշելու համար, արդյո՞ք պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխությունների ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կստեղծի կամ կմեծացնի հաշվապահան հաշվառման անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում, Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյո՞ք ակնկալվում է պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության հաշվեգրում շահույթում կամ վնասում պայմանավորված շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի փոփոխությամբ: Այս որոշումը կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Բաժնային գործիքներ: Բաժնային գործիքը ցանկացած այն պայմանագիրն է, որը վկայում է Կազմակերպության ակտիվում ունեցած բաժնեմասնակցության մասը՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները ճանաչվում են որպես մուտքեր՝ հանած թողարկման ուղղակի ծախսերը:

Կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների հետգնումը ճանաչվում և ուղղակիորեն նվազեցվում սեփական կապիտալից: Կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ դադարեցման արդյունքում առաջացած օգուտները կամ վնասները չեն ճանաչվում շահույթում կամ վնասում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, վարկավորող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարները, որոնց մարման սկզբնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Հիմնական միջոցներ. հիմնական միջոցի միավորը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է գրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

- Կապի և հաղորդակցության միջոցներ	— 3 տարի;
- Գրասենյակային գույք	— 5 տարի;
- Փոխադրամիջոցներ	— 5 տարի;
- Այլ հիմնական միջոցներ	— 5 տարի:

Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումները մաշեցվում են վարձակալության ժամկետից և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Կազմակերպությունը կստանա ակտիվի նկատմամբ

«ՖԻՆԵԿ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրս բերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ. Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները, որոնք առանձին են ձեռք բերվել, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետ է համարվում 20 տարի, իսկ լիցենզիաներինը՝ 4 տարի: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով՝ օգտական ծառայության հաշվարկված ժամկետի համար:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է ուղիղ գծով՝ օգտակար ծառայության ժամկետների հաշվին: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվներ՝ հետազոտության և զարգացման ծախս: Հետազոտության գործունեության ծախսը ճանաչվում է որպես այն ժամանակաշրջանի ծախս, որում այն առաջացել է:

Մշակումից (կամ ներքին նախագծի մշակման փուլից) առաջացող ներքին ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է միայն, եթե ներկայացվել են՝

- Ոչ նյութական ակտիվի կատարման տեխնիկական իրագործելիություն է, որը այն դարձնում է հնարավոր օգտագործման կամ վաճառքի համար;
- Ոչ նյութական ակտիվի կատարման, օգտագործման կամ վաճառքի մտադրություն;
- Ոչ նյութական ակտիվի օգտագործման կամ վաճառքի հնարավորություն;
- Ինչպես կարող է ոչ նյութական ակտիվը օգտվել հետագա հավանական տնտեսական օգուտներից;
- տեխնիկական, ֆինանսական և այլ ռեսուրսների հնարավորություն, որոնք կօգնեն կատարել զարգացումը և ոչ նյութական ակտիվի օգտագործումը կամ վաճառքը և
- Չարգացման ընթացքում ոչ նյութական ակտիվին վերագրելի ծախսը չափելու հնարավորություն:

Ներքին ոչ նյութական ակտիվների համար սկզբնապես ճանաչված գումարը ծախսի այն գումարն է, որն առաջացել է ոչ նյութական ակտիվի՝ վերոնշյալ չափանիշներին բավարարելու ամսաթվին: Եթե հնարավոր չէ ճանաչել ներքին ոչ նյութական ակտիվը, զարգացման ծախսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում այն առաջացել է:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Սկզբնական ճանաչումից հետո ներքին ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկման կուտակված կորուստները այն նույն հիմունքով, որով ոչ նյութական ակտիվները ձեռք են բերվում առանձին:

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում. ոչ նյութական ակտիվները ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բացի գուղավից. յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Կազմակերպությունը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի գնահատվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Կազմակերպությունը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության համար առնվազն տարեկան մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվել էր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է եկամուտ կամ կորստում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Հարկում. շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

«ՖԻՆԵԿ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ընթացիկ հարկ. ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Կազմակերպության ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույթաչափերը:

Պահուստ է ճանաչվում այն հարցերի գծով, որոնց համար հարկի որոշումը անորոշ է, սակայն հավանական է համարվում, որ ապագայում կլինի դրամական միջոցների արտահոսք դեպի հարկային մարմին: Պահուստները չափվում են վճարման ենթակա գումարի լավագույն գնահատմամբ: Գնահատումը հիմնված է Ընկերության հարկային մասնագետների դատողությունների վրա, որոնք հիմնված են նման գործունեության հետ կապված նախկին փորձի վրա, և որոշ դեպքերում հիմնված են մասնագիտական անկախ հարկային խորհրդատվության վրա:

Հետաձգված հարկ. հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար (բացի բիզնես միավորումից), որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա: Բացի այդ, հետաձգված հարկային պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունը առաջանում է գուղվի սկզբնական ճանաչման արդյունքում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են դուստր ձեռնարկություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հետ կապված հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների և համատեղ ձեռնարկություններում բաժնետոմսերի, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Կազմակերպությունը ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նման ներդրումների և տոկոսների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այնքանով, որքանով հավանական է, որ կլինեն բավարար հարկվող շահույթներ, որոնց դիմաց կօգտագործվեն ժամանակավոր տարբերությունների օգուտները, և ակնկալվում է, որ դրանք կվերադարձվեն կանխատեսելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույթների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույթները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր. ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Պահուստներ. պահուստները ճանաչվում են, երբ Կազմակերպությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Կազմակերպությունից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերը և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Կազմակերպության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ. պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ցանկացած պայմանագրային արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Գրավ. Կազմակերպությունը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց ընդունում է գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Կազմակերպությանը վերապահվում է պահանջի իրավունք այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Սեզմենտային հաշվետվություն. գործառնական սեզմենտը Կազմակերպության բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեության մեջ և որոնցից այն կարող է ստանալ եկամուտներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Կազմակերպության այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող եկամուտները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են Գործառնական Հարցերով Հիմնական Որոշումները Կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին հատկացվելիք միջոցների վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու և դրա կատարողականը գնահատելու նպատակով, և որի համար առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

«ՖԻՆԸԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կազմակերպության աշխատանքները մեծապես ինտեգրացված են և ՖՅՄՍ 8. «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի իմաստով հանդիսանում են մեկ բիզնես սեզմենտ: Ղեկավարությունը Կազմակերպության առանձին բաղադրիչների գործառնական արդյունքներն առանձին չի ուսումնասիրում: Ակտիվները հիմնականում կենտրոնացած են Հայաստանի Հանրապետությունում, իսկ եկամուտների ու շահույթի մեծ մասը ստացվում են Հայաստանի Հանրապետությունում կատարվող գործարքներից կամ դրանց առնչությամբ: Գործառնական Հարցերով Հիմնական Որոշում Կայացնողը՝ Կազմակերպության դեպքում Տնօրենների խորհուրդը, միայն ստանում և վերանայում է Կազմակերպության վերաբերյալ ամբողջական տեղեկությունները:

Կազմակերպության հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս՝ Կազմակերպության ղեկավարությանը անհրաժեշտ է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումները և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

4. ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊԱԾ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՐՆԵՐԸ

Կազմակերպության հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս Կազմակերպության ղեկավարությանն անհրաժեշտ է լինում կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և դրանց հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին, կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Այս բացահայտումը ներկայացնում է այն հարցերը, որոնք ունեն դատողության կամ բարդության առավել բարձր աստիճան և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները, որոնք ունեն զգալի ռիսկեր, որոնք հանգեցնում են հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում էական ճշգրտմանը: Յուրաքանչյուր գնահատման մասին մանրամասն տեղեկատվությունը ներառված է համապատասխան բացահայտումներում, այդ թվում ֆինանսական հաշվետվությունների յուրաքանչյուր առնչվող հոդվածի համար հաշվարկման հիմքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով մասհանման չափումը. Ամորտիզացված արժեքով և այլ համապարփակ եկամուտներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների համար ակնկալվող պարտաքային կորուստներին ուղղված մասհանումների (ԱՊԿ) չափումը այն

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

ուրոտն է, որը պահանջում է համալիր մոդելների և ապագա տնտեսական պայմանների և վարկային վարքագծի վերաբերյալ զգալի ենթադրություններ (օրինակ՝ հաճախորդների դեֆոլտի հավանականությունը և դրա արդյունքում առաջացող կորուստները):

ԱՊԿ-ի չափման ժամանակ հաշվապահական պահանջների կիրառման համար անհրաժեշտ են նաև մի շարք կարևոր դատողություններ, ինչպիսիք են՝

- պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի չափանիշների որոշում,
- ԱՊԿ-ի չափման համար համապատասխան մոդելների և ենթադրությունների ընտրություն;
- Յուրաքանչյուր վարկատեսակի/շուկայի և նրանց համապատասխան ԱՊԿ-ի համար սպասվելիք իրավիճակների քանակների և տեսակարար կշիռների սահմանում,
- ԱՊԿ-ի չափման նպատակով համանման ֆինանսական ակտիվների խմբերի ստեղծում:

ՀՀ ԿԲ պահուստի գնահատում. ԿԲ-ի պահուստի գնահատումը հիմնված է հետևյալ պայմանների և դրույթների կիրառման վրա՝

- 2020 թվականի համար 240,000 հազար ՀՀ դրամի պահուստ է հատկացվել ՀՀ ԿԲ ստուգման ակտի հիման վրա;
- Սպառողական վարկերի մասին ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին կետի խախտման մասով 2018թ. հունվարի 1-ից մինչև 2020թ. հուլիսի 20-ն ընկած ժամանակահատվածում տրված վարկերի գծով՝ հիմք ընդունելով 365 օր 360 օրվա փոխարեն;
- Սպառողական վարկերի մասին ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և 8/05 կանոնակարգի 86-րդ հոդվածի 3-րդ կետի խախտման մասով 2018թ. հունվարի 1-ից մինչև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում տրված վարկերի գծով;

Պահուստի հաշվարկի նպատակով կիրառված ժամանակահատվածի վերաբերյալ առկա է եղել անորոշություն: 2021 թվականի ընթացքում ՀՀ ԿԲ պահուստը վերահաշվարկվել է 113,500 հազար դրամի չափով՝ ՀՀ ԿԲ լրացուցիչ պարզաբանման համաձայն, որը սահմանում է կիրառել "Սպառողական վարկերի մասին" ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և 8/05 կանոնակարգի 86-րդ հոդվածի 3-րդ կետի խախտման մասով պահուստի վերահաշվարկ, 2019 թ. օգոստոսի 16-ից հետո ընկած ժամանակահատվածում տրված վարկերի գծով: Արդյունքում հաշվեգրվել է 126,500 հազար դրամի եկամուտ:

5. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐԺԵՋՆԵՐ

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամ	605,699	190,628
Ընթացիկ հաշիվներ	944,339	534,066
	1,550,038	724,694
<i>Հանած՝ ակնկալվող պարտքային կորուստներ</i>	<i>(51)</i>	<i>(7)</i>
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,549,987	724,687

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, ԱՊԿ կորուստների գծով պահուստների համադրումը ըստ փուլերի ներկայացվում է ստորև՝

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Փուլ 1	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ առ 1 հունվար 2020թ.	899	899
Պահուստայի վերականգնում	(892)	(892)
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ առ 31 դեկտեմբեր 2020թ.	7	7
Պահուստային ծախս	44	44
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ առ 31 դեկտեմբեր 2021թ.	51	51

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ընթացիկ հաշիվները պահվում են առևտրային ռեզիդենտ բանկերում, ընդ որում մնացորդի 81.7%-ը պահվում է երեք ռեզիդենտ առևտրային բանկում: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ընթացիկ հաշիվները պահվում են առևտրային ռեզիդենտ բանկերում, ընդ որում մնացորդի 81.8%-ը պահվում է երեք ռեզիդենտ առևտրային բանկում:

6. ՀԱՃԱԽՈՐՀՆԵՐԻՆ ՏՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	23,117,991	24,298,801
Հանած՝ <i>ակնկալվող պարտքային կորուստներ</i>	(4,870,267)	(4,488,569)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	18,247,724	19,810,232

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերը ըստ վարկատեսակների՝

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Չուտ վարկեր	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ համախառն վարկերի գծով, %
Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր	12,556,617	(2,520,618)	10,035,999	20.1%
Անհատական բիզնես վարկեր	6,886,862	(1,184,909)	5,701,953	17.2%
Սպառողական վարկեր	3,674,512	(1,164,740)	2,509,772	31.7%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	23,117,991	(4,870,267)	18,247,724	21.1%

	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Չուտ վարկեր	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ համախառն վարկերի գծով, %
Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր	13,159,094	(2,140,871)	11,018,223	16.3%
Անհատական բիզնես վարկեր	6,792,891	(1,336,288)	5,456,603	19.7%
Սպառողական վարկեր	4,346,816	(1,011,410)	3,335,406	23.3%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	24,298,801	(4,488,569)	19,810,232	18.5%

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ նշված մնացորդները ներկայացնում են համապատասխան վարկատեսակների գծով մնացորդները

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերն ըստ տնտեսության ոլորտների՝

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Համախառն վարկերի պորտֆել	Համախառն վարկերի պորտֆել, %	Համախառն վարկերի պորտֆել	Համախառն վարկերի պորտֆել, %
Գյուղատնտեսություն	12,922,509	55.90%	13,695,466	56.36%
Ծառայություն	4,158,855	17.99%	4,791,741	19.72%
Առևտուր	3,761,204	16.27%	3,184,063	13.10%
Արտադրություն	786,060	3.40%	849,593	3.50%
Տրանսպորտ	660,728	2.86%	769,154	3.17%
Շինարարություն	49,012	0.21%	90,927	0.37%
Այլ	779,623	3.37%	917,857	3.78%
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	23,117,991	100.00%	24,298,801	100.00%

Ստորև ներկայացված է ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի շարժը:

	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Արտադրություն	Տրանսպորտ	Շինարարություն	Ծառայություն	Այլ	Ընդամենը
2020թ. հունվարի 1	1,068,409	434,597	110,747	82,388	53,621	469,815	118,910	2,338,487
Պահուստային ծախս	1,432,385	154,083	46,910	98,318	17,136	876,630	28,051	2,653,513
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերականգնում	147,782	88,461	28,113	9,996	9,790	10,199	94,466	388,807
Հաճախորդներին տրված վարկերի դուրսգրում	(520,008)	(186,216)	(56,379)	(50,011)	(34,204)	(169,008)	(160,155)	(1,175,981)
Փուլ 3 վարկերի տոկոսային եկամտի ճշգրտում	62,719	21,967	2,661	2,749	1,198	37,866	498	129,658
Արտարժույթային տարբերություններ	75,269	21,878	5,606	5,215	2,336	38,781	5,000	154,085
2020թ. դեկտեմբերի 31	2,266,556	534,770	137,658	148,655	49,877	1,264,283	86,770	4,488,569
Պահուստային ծախս	969,856	25,557	(680)	33,279	20,961	257,357	209,992	1,516,322
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերականգնում	122,876	91,369	25,278	16,079	8,578	25,437	91,103	380,720
Հաճախորդներին տրված վարկերի դուրսգրում	(695,016)	(168,514)	(50,781)	(49,379)	(44,092)	(335,026)	(214,099)	(1,556,907)
Փուլ 3 վարկերի տոկոսային եկամտի ճշգրտում	126,650	23,035	5,700	6,343	325	54,150	4,642	220,845
Արտարժույթային տարբերություններ	(134,963)	(24,202)	(4,102)	(8,146)	(193)	(4,384)	(3,292)	(179,282)
2021թ. դեկտեմբերի 31	2,655,959	482,015	113,073	146,831	35,456	1,261,817	175,116	4,870,267

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Գրավի և պարտքի ապահովության այլ միջոցների վերլուծություն. Կազմակերպությունը մանրակրկիտ ուսումնասիրում է արժեզրկված վարկերի համար պահվող գրավները, երբ ավելի հավանական է դառնում, որ Կազմակերպությանը կանցնի գրավի առարկայի սեփականությունը՝ հնարավոր կորուստները մեղմելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները և դրանց գծով պահվող գրավների մասին տեղեկատվությունը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

	2021թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. դեկտեմբերի 31
Շարժական միջոցներով գրավադրված վարկեր	1,841,191	2,272,897
Ոչ շարժական միջոցներով գրավադրված վարկեր	5,162,961	3,881,761
Ընդամենը ապահովված վարկեր	7,004,152	6,154,658
Չապահովված վարկեր՝ էքսպրես վարկեր	13,783,043	16,331,179
Ընդամենը չապահովված վարկեր	13,783,043	16,331,179
Ընդամենը վարկեր	20,787,195	22,485,837
Հաշվեգրված տոկոսագումար	2,158,436	1,557,950
Չամորտիզացված սպասարկման վճարներ, զուտ	172,360	255,014
Հանած՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը	(4,870,267)	(4,488,569)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18,247,724	19,810,232

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված բոլոր վարկերը (ընդհանուր պորտֆելի 100%) տրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող անհատներին և Կազմակերպություններին, որը ցույց է տալիս, որ առկա է նշանակալի աշխարհագրական կենտրոնացում մեկ շրջանում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով այլ տեղեկատվությունները ներկայացված են ծան. 24:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

7. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Կապի և հաղոր- դակցման միջոցներ	Գրասենյա- կային գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
2020թ.						
հունվարի 1	334,516	498,945	336,557	77,826	216,044	1,463,888
Ավելացումներ Դուրսգրում	7,965 (57,045)	8,352 -	4,854 -	- -	3,819 -	24,990 (57,045)
2020թ.						
դեկտեմբերի 31	285,436	507,297	341,411	77,826	219,863	1,431,833
Ավելացումներ Դուրսգրումներ Փոխանցումներ հիմնական միջոցների ենթադասերի միջև	4,053 (16,515) (865)	21,335 - 92	3,055 (15,092) 68	1,248 (16,000) -	1,731 (3,165) 705	31,422 (50,772) -
2021թ.						
դեկտեմբերի 31	272,109	528,724	329,442	63,074	219,134	1,412,483
Կուտակված մաշվածություն						
2020թ. հունվարի 1	250,968	342,109	304,607	77,561	205,139	1,180,384
Մաշվածության ծախս Դուրսգրում	26,181 (40,426)	64,655 -	14,578 -	116 -	7,617 -	113,147 (40,426)
2020թ.						
դեկտեմբերի 31	236,723	406,764	319,185	77,677	212,756	1,253,105
Մաշվածության ծախս Դուրսգրումներ Փոխանցումներ հիմնական միջոցների ենթադասերի միջև	18,743 (13,954) (756)	51,540 - 151	10,303 (13,648) 9	547 (16,000) -	4,801 (3,084) 596	85,934 (46,686) -
2021թ.						
դեկտեմբերի 31	240,756	458,455	315,849	62,224	215,069	1,292,353
Չուտ հաշվեկշռային արժեք						
2021թ.						
դեկտեմբերի 31	31,353	70,269	13,593	850	4,065	120,130
2020թ.						
դեկտեմբերի 31	48,713	100,533	22,226	149	7,107	178,728

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված, բայց դեռ օգտագործվող ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 902,034 հազար և 889,537 հազար դրամ, համապատասխանաբար:

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ունեցել գրավադրված հիմնական միջոցներ:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

8. ՈՉ ԼՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք	
2020թ. հունվարի 1	623,148
Ավելացումներ	24,012
2020թ. դեկտեմբերի 31	647,160
Ավելացումներ	15,709
2021թ. դեկտեմբերի 31	662,869
Կուտակված մաշվածություն	
2020թ. հունվարի 1	290,679
Ամորտիզացիայի ծախս	102,890
2020թ. դեկտեմբերի 31	393,569
Ամորտիզացիայի ծախս	70,292
2021թ. դեկտեմբերի 31	463,861
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	199,008
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	253,591

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից:

9. ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՈՎ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Օգտագործման իրավունքով ակտիվ	Շինություններ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք		
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	976,174	976,174
Ավելացումներ	147,809	147,809
Վարձակալության դադարեցումներ	(258,647)	(258,647)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	865,336	865,336
Ավելացումներ	244,528	244,528
Վարձակալության դադարեցումներ	(101,896)	(101,896)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,007,968	1,007,968
Կուտակված մաշվածություն		
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	259,360	259,360
Տարվա ծախս	252,023	252,023
Վարձակալության դադարեցումներ	(93,959)	(93,959)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	417,424	417,424
Տարվա ծախս	211,393	211,393
Վարձակալության դադարեցումներ	(61,038)	(61,038)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	567,779	567,779
Հաշվեկշռային արժեք		
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	447,912	447,912
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	440,189	440,189

Կազմակերպությունը վարձակալում է բազմաթիվ շինություններ: Վարձակալության միջին ժամկետն է 5 տարի:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Վարձակալության գծով պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծան. 24-ում:

	2021թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. դեկտեմբերի 31
Շահույթում և վնասում ճանաչված գումարներ		
Օգտագործման իրավունքով ակտիվի մաշվածության ծախս	211,393	252,023
Վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսային ծախս	63,361	85,483
Եկամուտներ վարձակալության գծով պարտավորությունների գիջումներից	646	11,854
Եկամուտ վարձակալության դադարեցումից	4,032	15,336

Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսքը վարձակալությունների համար կազմում է 274,572 հազար ՀՀ դրամ:

Վարձակալության գծով պարտավորություն

	2021թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. դեկտեմբերի 31
Ժամկետայնության վերլուծություն		
1-ին տարի	205,567	257,238
2-րդ տարի	165,514	170,161
3-րդ տարի	118,654	100,694
4-րդ տարի	75,188	57,373
5-րդ տարի	37,831	23,979
6-րդ տարի	9,120	9,420
7-րդ տարի	6,080	7,134
	617,954	625,999
Հանած՝ չվաստակած տոկոսային եկամուտը	(117,941)	(115,235)
	500,013	510,764
Վերլուծված է որպես՝		
Ոչ ընթացիկ	345,720	305,322
Ընթացիկ	154,923	205,442
	500,013	510,764

Վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը ներկայացված է ծան. 14-ում:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

10. ԱՅԼ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ստացման ենթակա գումարներ վճարահաշվարկային կազմակերպություններից	17,683	16,251
Այլ ստացման ենթակա գումարներ	659	1,759
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,342	18,010
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Առգրավված ակտիվներ	20,109	19,569
Կանխավճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և բյուջեի նկատմամբ այլ պարտավորություններ	19,886	22,275
Կանխավճարներ ապրանքների և ծառայությունների գծով	13,148	14,142
Պաշարներ	11,827	8,735
Այլ	1,071	1,023
Ընդամենը այլ ակտիվներ	84,383	83,754

11. ԹՈՂԱՐԿՎԱԾ ՊԱՐՏԵԼԱՅԻՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ

	Արժույթ	Թողարկման ամսաթիվ	Մարման ժամկետ ամիս/տարի	Արժեկտրոնի%	2021 թ. դեկտեմբերի 31	2020 թ. դեկտեմբերի 31
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	24/04/19	26/09/22	10.5	1,541,043	1,540,672
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	26/04/19	26/04/22	10.5	1,018,764	1,018,170
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ԱՄՆ դոլար	25/02/19	25/02/22	6	980,254	1,066,500
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	18/12/18	20/12/21	10.5	-	1,405,265
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր					3,540,061	5,030,607

2019 թվականի ընթացքում իրականացվել է 1,500,000 հազար ՀՀ դրամ, 1,400,000 հազար ՀՀ դրամ, 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ և 2,000 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեթղթով պարտքային արժեթղթերի չորս թողարկում՝ վերևում ներկայացված աղյուսակին համապատասխան:

«ՖԻԼԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

12. ԱՅԼ ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	Միջին կշռված անվանական տոկոսադրույք	2021թ. դեկտեմբերի 31	Միջին կշռված անվանական տոկոսադրույք	2020թ. դեկտեմբերի 31
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններ	7.20%	5,353,928	8.20%	5,187,236
Հայաստանի Կենտրոնական բանկ	6.30%	3,092,140	6.40%	85,192
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	11.10%	1,102,201	9.60%	2,355,245
FINCA Microfinance Holding	6.40%	887,177	6.70%	1,934,683
Ընդամենը այլ փոխառու միջոցներ		10,435,446		9,562,356

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի փոխառություններ 5 ֆինանսական հաստատություններից (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7 ֆինանսական հաստատություններից), որոնց մնացորդներից յուրաքանչյուրը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 6,485,344 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,874,137 հազար դրամ):

2021 թ. հունիսի 28-ին Կազմակերպությունը վարկային պայմանագիր է կնքել ՀՀ Կենտրոնական բանկի հետ՝ «ՓՄՁ Աջակցություն» ծրագրի շրջանակներում ՀՀ Կենտրոնական բանկի և Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության KfW բանկի միջև: Վարկի կառավարումն իրականացվում է Գերմանահայկական հիմնադրամի (PMU GAF) ծրագրերի կառավարման բաժնի կողմից: Ծրագրի շրջանակներում վարկավորումը հիմնված է վերաֆինանսավորման սկզբունքների վրա, ինչը նշանակում է, որ Կազմակերպությունը սկզբում վարկեր է տրամադրում սեփական միջոցներից, իսկ հետո դիմում է PMU GAF-ին վերաֆինանսավորման համար: Եթե տրամադրված վարկերը համապատասխանում են ծրագրի պահանջներին, ապա ՀՀ Կենտրոնական բանկը վերաֆինանսավորում է այդ վարկերը: Վարկերը տրամադրվում են միայն տեղական արժույթով և հինգ տարի ժամկետով: ՀՀ-ում գործող մի քանի ֆինանսական հաստատություններ ևս մասնակցել են Ծրագրին նույն պայմաններով: Տոկոսադրույքը սահմանվում է խորհրդի կողմից տարին երկու անգամ՝ ելնելով Կենտրոնական բանկի սահմանած վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքից և 5 տարվա պետական պարտատուների միջին եկամտաբերությունից, ինչպես նաև շուկայում ՓՄՁ վարկերի գնագոյացման ընդհանուր միտումից: Միևնույն ժամանակ, խորհուրդը սահմանում է այն արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը GAF Ծրագրի շրջանակներում տրամադրված վարկերի մասով կարող է գանձվել հաճախորդներից: 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «ՓՄՁ Աջակցություն» ծրագրով վարկերի չմարված մնացորդը կազմել է 1,578,287 հազար ՀՀ դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մնացորդ չկա):

2021թ. մայիսի 20-ին Կազմակերպությունը ՀՀ Կենտրոնական բանկի հետ կնքել են վարկային պայմանագիր «Գյուղատնտեսության ոլորտի աջակցություն» ծրագրի (երրորդ փուլ) շրջանակներում ՀՀ Կենտրոնական բանկի և Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության KfW բանկի միջև: Վարկի կառավարումն իրականացնում է Գերմանական հիմնադրամի ծրագրերի կառավարման բաժնի (PMU GAF): Ծրագրի շրջանակներում վարկավորումը հիմնված է վերաֆինանսավորման սկզբունքների վրա, ինչը նշանակում է, որ Կազմակերպությունը սկզբում տրամադրում է վարկեր սեփական միջոցներից, այնուհետև դիմում է PMU GAF-ին վերաֆինանսավորման համար: Եթե տրամադրված վարկերը համապատասխանում են Ծրագրի պահանջներին, ապա ՀՀ Կենտրոնական բանկը վերաֆինանսավորում է այդ վարկերը: Վարկերը տրամադրվում են միայն տեղական արժույթով և հինգ տարի ժամկետով: ՀՀ-ում գործող մի քանի

«ՖԻՆԵԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ֆինանսական հաստատություններ և սահմանափակված ընկերությունները և մասնակցել են Ծրագրին նույն պայմաններով: Տոկոսադրույքը սահմանվում է Խորհրդի կողմից տարին երկու անգամ ելնելով Կենտրոնական բանկի սահմանած վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքից, ինչպես նաև շուկայում գյուղատնտեսական վարկերի գնազոյացման ընդհանուր միտումից: Միևնույն ժամանակ, Խորհուրդը սահմանում է այն արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը GAF Ծրագրի շրջանակներում տրամադրված վարկերի մասով կարող է գանձվել հաճախորդներից: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Գյուղատնտեսության ոլորտի աջակցություն» ծրագրով տրամադրված վարկերի չմարված մնացորդը կազմել է 1,467,979 հազար ՀՀ դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մնացորդ չկա):

Կազմակերպության ղեկավարությունը համոզված է, որ գոյություն չունեն այլ այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնք նման են ՀՀ ԿԲ-ից ստացված այլ փոխառու միջոցներին և վարկավորման պայմանների և հաճախորդների յուրահատուկ բնույթի, ինչպես նաև այլ մասնակիցներին, ինչպիսիք են այլ կոմերցիոն բանկերը, միջոցների հասանելիության արդյունքում այս պրոդուկտները ներկայացնում են առանձին շուկա: Արդյունքում, ՀՀ ԿԲ-ից այլ փոխառու միջոցները ստացվել են սովորական գործարքի միջոցով և հաշվեգրվել են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման ամսաթվին:

Կազմակերպությունը պարտավոր է համապատասխանել փոխառու միջոցներին առնչվող ֆինանսական սահմանափակումներին: Այս սահմանափակումները ներառում են սահմանված գործակիցներ՝ պարտավորություն/սեփական կապիտալ հարաբերակցությունը և մի շարք այլ ֆինանսական գործակիցներ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմակերպությունը խախտել է միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների և FINCA Microfinance Holding-ի հետ փոխառությունների համաձայնագրերով նախատեսված որոշակի ֆինանսական սահմանափակումներ, որոնք վերաբերում են պորտֆելի որակին և դրական եկամտաբերությանը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փոխառությունների գումարները, որոնց նկատմամբ տեղի են ունեցել խախտում, կազմել են 2,563,885 հազար ՀՀ դրամ:

Կազմակերպությունը վճարման ազատում է ստացել վարկատուներից մինչև 2021 թվականի ավարտը և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության իրացվելիության վերլուծության նպատակով Կազմակերպությունը փոխառությունների գծով վերադասակարգումներ չի իրականացրել, քանի որ այս վարկերը մարվելու են ըստ պայմանագրային պայմանների:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված բոլոր փոխառությունները դասակարգել է որպես ցպահանջ, քանի որ միջազգային կառույցների հետ գոյություն ունեն խաչաձև դեֆոլտի վերաբերյալ դրույթներ, տե՛ս ծանոթագրություն 24:

Այլ փոխառու միջոցները պետք է մարվեն հետևյալ կերպ.

	2021թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. դեկտեմբերի 31
1-ին տարի	5,335,769	8,577,753
2-րդ տարի	1,973,572	962,220
3-րդ տարի	1,568,625	17,858
4-րդ տարի	774,097	3,016
5 -րդ տարի	783,383	1,509
	10,435,446	9,562,356

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

13. ԱՅԼ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
ՀՀ ԿԲ պահուստ	34,125	240,000
Ծառայությունների համար վճարվող գումարներ	31,026	12,499
Այլ	13,351	-
Բիզնեսի վերակազմավորման պահուստ		39,890
	78,502	292,389
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Զօգտագործած արձակուրդային պահուստ	93,911	164,624
Պարտավորություններ հարկերի գծով, բացառությամբ շահութահարկի	75,207	94,850
Այլ	31,764	20,546
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	279,384	572,409

«ՖԻՆԵԼ» ունեիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

14. ՖԻՆԱՆՍԱՎԱԿԱ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐԻ ԿՐԵԿՅԱԿՆԵՐԻ ՎՈՐԱԿՈՐԻՔՈՒՄՆԵՐԻ ՀՎԱԿՐԻՈՒՄ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորություններում փոփոխությունները՝ այդ թվում՝ ռանսական և ոչ ռանսական միջոցների փոփոխությունները: Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած պարտավորություններ են համարվում այն դրամական միջոցները, որոնք նախկինում դրամական միջոցների հաշվետվությունում դասակարգվել են կամ ապագայում դասակարգվելու են որպես ֆինանսական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցների հոսքեր:

	2021 թ. հունվարի 1		Մուտքեր/ դրամական հոսքեր	Մարումներ - դրամական հոսքեր	Տնկտավճար	Տոկոսային ծախս	Կրտարծույթի վերազմահատում	Ոչ դրամական փոփոխություններ		2021 թ. դեկտեմբերի 31
	9,562,356	5,030,607						Վարձակալություններ, պայմանագրի փոփոխություն և վարձակալության գիշումներ	Երկր	
Այլ փոխառու միջոցներ			14,666,097	(13,204,355)	(625,145)	749,200	(712,707)	-	-	10,435,446
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր			-	(1,400,000)	(470,655)	466,541	(86,432)	-	-	3,540,061
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	510,764		-	(211,211)	(63,361)	63,361	-	200,460		500,013
	15,103,727		14,666,097	(14,815,566)	(1,159,161)	1,279,102	(799,139)	200,460		14,475,520

	2020 թ. հունվարի 1		Մուտքեր/ դրամական հոսքեր	Մարումներ - դրամական հոսքեր	Տնկտավճար	Տոկոսային ծախս	Կրտարծույթի վերազմահատում	Ոչ դրամական փոփոխություններ		2020 թ. դեկտեմբերի 31
	12,513,956	4,940,839						Վարձակալություններ, պայմանագրի փոփոխություն և վարձակալության գիշումներ	Երկր	
Այլ փոխառու միջոցներ			10,066,256	(13,832,651)	(936,968)	949,063	802,700	-	-	9,562,356
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր			-	-	(467,342)	470,962	86,148	-	-	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	784,918		-	(227,917)	(88,211)	85,483	-	(43,509)		510,764
	18,239,713		10,066,256	(14,060,568)	(1,492,521)	1,505,508	888,848	(43,509)		15,103,727

(i) բանկային վարկերից, կապակցված կողմերից ստացված փոխառություններից և այլ փոխառություններից ստացված դրամական հոսքերը կազմում են փոխառություններից ստացված մուտքերի և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում փոխառությունների մարման գույումարը:

«ՖԻՆԸԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

15. ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած էր 490,596 սովորական բաժնետոմսերից՝ 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Սովորական բաժնետոմսեր տնօրինողները իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ, որոնք հայտարարվում են ժամանակ առ ժամանակ և Կազմակերպության տարեկան ընդհանուր ժողովներին ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք:

Կազմակերպության բաժնետիրական կապիտալը բաժնետերերի կողմից վճարվել է ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ և կապիտալի բաշխում ՀՀ դրամով:

Կազմակերպության բաժնետերերի միջև բաշխվող պահուստները սահմանափակված են իր կուտակված չբաշխված շահույթով, որոնք ներկայացված են վերահսկողության նպատակով պահանջված հաշվետվություններում: Չբաշխվող պահուստները ներկայացվում են պահուստավորման ֆոնդով, որը ստեղծվում է օրենսդրության պահանջով: Կազմակերպության պահուստային ֆոնդը ձևավորվում է տարեկան պարտադիր վարվող հատկացումների միջոցով՝ հաշվարկված Կազմակերպության զուտՖՀՄՍ շահույթի 5%-ի չափով 46,202 հազար դրամ մինչև ֆոնդը կազմի բաժնետիրական կապիտալի 15%-ը:

16. ԶՈՒՏ ՏՈԿՈՍԱԿՑԻՆ ԵԿՎՍՈՒՏ

	2021թ.	2020թ.
Տոկոսային եկամուտ		
- հաճախորդներին տրված վարկեր	5,320,815	6,405,799
- Ներդրումային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	-	76,989
- դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,984	17,039
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	5,344,799	6,499,827
Տոկոսային ծախս		
- այլ փոխառու միջոցներ	(749,200)	(959,147)
- թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(466,541)	(470,962)
- վարձակալության գծով պարտավորություն	(63,361)	(85,483)
- հետգնման պայմանագրեր	-	(20,622)
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	(1,279,102)	(1,536,214)
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստները	4,065,697	4,963,613

Տուգանքները հաշվարկվում են հաշվեգրման մեթոդով և ներառվում են վարկի մայր գումարի և ժամկետանց հաշվեգրված տոկոսների գումարներում: 2021թ. այդ գումարը կկազմի 1,031,403 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 532,403 հազար ՀՀ դրամ): Քանի որ ժամկետանց գումարների հիմնական մասը բաժին է ընկնում 3-րդ փուլում գտնվող վարկերին, 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկված է 831,831 հազար ՀՀ դրամի չափով տուգանք (2020թ.՝ 412,765 հազար ՀՀ դրամ):

17. ԶՈՒՏ ՕԳՈՒՏ ԱՐՏԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՐՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

	2021թ.	2020թ.
Արտարժույթի առքուվաճառքից զուտ օգուտ	160,679	127,164
Արտարժույթի վերազնահատումից զուտ (վնաս)	(87,904)	(37,764)
Ընդամենը զուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	72,775	89,400

«ՖԻՆԵԸ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

18. ՉՈՒՏ ԱՅԼ ՕԳՈՒՏ/(ՎՆԱՍ)

	2021թ.	2020թ.
Հայաստանի ԿԲ պահուստի օգուտ (ծան. 13)	126,500	(240,000)
Այլ եկամուտ	45,213	32,500
Հիմնական միջոցների վաճառքից եկամուտ	8,084	-
Օգուտ վարձակալության դադարեցումից	4,032	15,336
Օգուտ վարձակալության գծով զիջումներից	646	11,854
Օգուտ դրամաշնորհների գծով	-	7,749
Այլ ծախսեր	(18,408)	(7,775)
Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումների դուրսգրման ծախսեր	(4,177)	(16,619)
Վերակազմավորման գծով ծախս	-	(55,699)
Վարկի վաղաժամ մարման տուգանք	-	(20,319)
Չուտ այլ օգուտ/(վնաս)	161,890	(272,973)

19. ՇԱՀՈՒԹԱՅԱԿ

Կազմակերպությունը գնահատում և գրանցում է իր ընթացիկ վճարվելիք շահութահարկը և իր ակտիվների և պարտավորությունների հարկային բազան համաձայն ՀՀ հարկային օրենսդրության, որը կարող է տարբերվել ՖՀՄՍ-ից:

Կազմակերպությունն ունի որոշակի մշտական հարկային տարբերություններ, որոնք առաջանում են շահութահարկի նպատակներով չնվազեցվող որոշակի ծախսերից և շահութահարկի նպատակներով չհարկվող որոշակի եկամուտներից:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և դրանց հարկման բազաների միջև: 2021 և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա ժամանակավոր տարբերությունները հիմնականում վերաբերում են եկամտի և ծախսի ճանաչման համար տարբեր մեթոդների/ժամկետների կիրառությանը, ինչպես նաև որոշակի ակտիվների հարկային և հաշվեկշռային բազաների ժամանակավոր տարբերություններին:

Ստորև բերված հաշվարկներում օգտագործվում է ներկայիս հարկի դրույքաչափը՝ 18%, որը ՀՀ-ում վճարում են կորպորատիվ ձեռնարկությունները հարկվող շահույթի համար (ինչպես սահմանված է) ՀՀ հարկային օրենսդրության համապատասխան:

Ժամանակավոր տարբերությունները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են հետևյալ աղյուսակում՝

	2021թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ հետևյալի գծով՝</i>		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(511,595)	(163,499)
Հիմնական միջոցներ	26,685	26,913
Վարձակալություն	8,249	11,125
Այլ ակտիվներ	-	(1,100)
Փոխառու միջոցներ	-	4,066
Հետագա ժամանակաշրջան տեղափոխված հարկային կորուստներ	316,787	-
Այլ պարտավորություններ	56,832	89,173
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(103,042)	(33,322)

«ՖԻՆԵԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությանը համապատասխան հարկային վնասը կարող է տեղափոխվել 5 տարով: Դեկավարությունը նախատեսում է առաջիկա 2-3 տարիների ընթացքում օգտագործել հարկային վնասները:

2021 թվականի ընթացքում հետաձգված հարկային պարտավորությունները ավելացել են կարգավորող մարմնի պահանջների գծով պահուստի աճի արդյունքում, որոնք օգտագործվել են հաճախորդների տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքի որոշման համար հարկային նպատակներով: Կարգավորող մարմնի պահանջների գծով պահուստավորումը հիմնված է և օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ չափորոշիչների վրա: Սուբյեկտիվ չափորոշիչի համաձայն, այլ ֆինանսական հաստատություններում վարկերի կատարողականության վերաբերյալ տեղեկատվությունն օգտագործվում է՝ հիմք ընդունելով պահուստավորման ավելի խիստ դասակարգում: COVID-19 համավարակի և հետագա սահմանային հակամարտության սրման ընթացքում այլ ֆինանսական հաստատություններում հաճախորդների վարկային պատմությունները հասանելի չեն եղել և միայն օբյեկտիվ չափորոշիչն (Կազմակերպությունում ժամկետանց օրերի քանակ) է կիրառվել կարգավորող մարմնի պահանջների գծով պահուստավորման ժամանակ: Հաշվետվությունն առաջին անգամ հասանելի է եղել 2021 թվականի ապրիլին՝ հանգեցնելով սուբյեկտիվ պահուստավորման նշանակալի աճի:

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արդյունավետ հարկային համադրումը ներկայացված է ստորև.

	2021թ.	2020թ.
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	76,716	(1,050,090)
Սահմանված դրույթաչափով հարկ (18%)	13,809	(189,016)
Մշտական տարբերություններից հարկի ազդեցությունը	55,911	17,887
Շահութահարկի դրույթաչափի փոփոխության հարկային ազդեցությունը	-	-
Նախորդ տարվան վերաբերվող ընթացիկ հարկային ծախս	-	22,611
Շահութահարկի գծով ծախս/(օգուտ)	69,720	(148,518)
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	-	48,244
Նախորդ տարիներին վերաբերվող ընթացիկ հարկային ծախս	-	22,611
Հետաձգված հարկային ծախս/(եկամուտ)՝ ճանաչված ընթացիկ տարում	69,720	(219,373)
Շահութահարկի գծով (ծախս)/օգուտ	69,720	(148,518)

Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	2021թ.	2020թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվներ	(33,322)	(252,695)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(69,720)	219,373
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(103,042)	(33,322)

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

20. ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2021թ.	2020թ.
Ռոյալթիներ	(116,542)	(154,882)
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծախսեր	(165,918)	(150,379)
Հարկեր բացառությամբ շահութահարկի	(157,167)	(75,129)
Մասնագիտական ծառայություններ	(73,704)	(78,706)
Ապահովագրություն	(70,351)	(67,841)
Հաղորդակցություն	(51,269)	(56,777)
Հիմնական միջոցների սպասարկում	(48,636)	(8,838)
Կոմունալ վճար	(32,332)	(38,641)
Բանկային ծախսեր	(27,551)	(15,624)
Գրասենյակային պարագաներ	(20,379)	(41,018)
Անվտանգության ծախսեր	(19,158)	(23,406)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(17,985)	(1,005)
Վարկերի հավաքագրման ծախսեր	(16,802)	(10,671)
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի ծախսեր	(14,667)	(18,020)
Գովազդի ծախսեր	(12,480)	(8,702)
Գործուղման ծախսեր	(8,813)	(8,983)
Վերապատրաստման ծախսեր	(580)	(3,011)
Այլ ծախսեր	(39,985)	(50,458)
Ընդամենը գործառնական ծախսեր	(894,319)	(812,091)

Ռոյալթիներ վճարվում է որպես տոկոսային գործառնական եկամտի մաս և կարող է տատանվել 1,5% -ից մինչև 2% կախված գործառնական եկամտի չափից: Ռոյալթիի նկատմամբ վճարվում է ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ:

21. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

21.1. Կապիտալ ձեռքբերումների հանձնառություններ. Կազմակերպությունը 2021 և 2020 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի ունեցել կապիտալ ձեռքբերումների հանձնառություններ:

21.2. Դատական վարույթներ. Ժամանակ առ ժամանակ և բնականոն գործունեության ընթացքում, Կազմակերպությունը ստանում է հաճախորդների և գործընկերների կողմից բողոքներ: Դեկավարությունը համոզված է, որ ոչ մի էական վնասներ տեղի չեն ունենա և համապատասխանաբար ոչ մի պահուստ հաշվեգրված չէ ֆինանսական հաշվետվություններում:

21.3. Հարկում. Հայաստանի Հանրապետության առևտրային համակարգը կարգավորող օրենսդրությունը, ներառյալ հարկային օրենսդրությունը, կարող է ունենալ մեկից ավելի մեկնաբանություններ: Ավելին, առկա է ռիսկ, որ հարկային մարմինները կամայական դատողություններ կարող են անել ձեռնարկատիրական գործունեության վերաբերյալ: Եթե Կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ ղեկավարության որոշակի որոշումներ հարկային մարմինների կողմից վիճարկվեն, Կազմակերպությունը կարող է ենթարկվել հավելյալ հարկերի, տույժերի և տուգանքների: Հարկատուները ենթակա են հարկային ստուգումների առևտրի տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիներին:

22. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԸ

ՖՀՄՍ-ն սահմանում է իրական արժեքը որպես գումար, որով ակտիվը կարող է վաճառվել կամ պարտավորությունը փոխանցվել շուկայի մասնակիցների միջև սովորական պայմաններով ընթացող գործարքում չափման ամսաթվի դրությամբ:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

22.1. Կազմակերպության՝ շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը

Կազմակերպության որոշ ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է նշված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի որոշման մեթոդները (մասնավորապես՝ օգտագործված գնահատման մեթոդները և ելակետային տվյալները):

Ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ	Իրական արժեք		Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման մեթոդ(ներ) և հիմնական ելակետային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հարաբերակցությունն իրական արժեքին	
	2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ արժույթային սվոփեր	1,885	152	Մակարդակ 2	Չեղչված դրամական հոսքերը, ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են ֆորվարդ փոխարժեքների և պայմանագրային ֆորվարդ փոխարժեքի հիման վրա՝ զեղչված այն դրույթով, որն արտացոլում է տարբեր կողմերի պարտքային	ոչ սկսվել	ոչ կիրառելի	ոչ կիրառելի

22.2. Կազմակերպության՝ շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը (պահանջվում է իրական արժեքի բացահայտումը)

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթի պատճառով ղեկավարությունը գտնում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտարկում են իրենց իրական արժեքներին: Որոշ այլ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համար ղեկավարությունը օգտագործում է զեղչված դրամական հոսքեր՝ իրական արժեքների գնահատման համար: Այս գնահատված դրամական հոսքերի զեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույթները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա՝ գումարած արժույթային, գործիքի մարման ժամկետի և գործընկերոջ պարտքային ռիսկը:

	2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	18,247,724	17,734,421	19,810,232	20,012,388
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,540,061	3,547,256	5,030,607	5,135,286
- Այլ փոխառու միջոցներ	10,435,446	10,395,842	9,562,356	9,536,981
- Վարձակալության գծով պարտավորություն	500,013	495,945	510,764	506,813

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Չետևյալ մեթոդները և ենթադրությունները Կազմակերպության կողմից օգտագործվում են իրական արժեքով չհաշվառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելու համար:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Գնահատումն իրականացվել է միկրոֆինանսավորման հատվածում շուկայական տոկոսադրույքների կիրառմամբ՝ զեղչելով վարկի նախատեսված ապագա դրամական հոսքերը վարկի ժամկետայնության միջոցով, որտեղ Կազմակերպությունը գործում է համապատասխան տարվա վերջի դրությամբ: Հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքը դասակարգվում է որպես 3-րդ մակարդակի, քանի որ իրական արժեքը հաշվարկվել է ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հիման վրա:

Այլ փոխառու միջոցներ

Գնահատումն իրականացվել է շուկայական տոկոսադրույքների կիրառմամբ՝ զեղչելով այլ փոխառու միջոցների նախատեսված ապագա դրամական հոսքերը ժամկետայնության միջոցով համապատասխան տարվա վերջի դրությամբ: Այլ փոխառու միջոցների գնահատված իրական արժեքը դասակարգվում է որպես 3-րդ մակարդակի, քանի որ իրական արժեքը հաշվարկվել է ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հիման վրա:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Գնահատումն իրականացվել է շուկայական հայտարարված գնանշումների կիրառմամբ՝ զեղչելով թողարկված պարտքային արժեթղթերի նախատեսված ապագա դրամական հոսքերը ժամկետայնության միջոցով համապատասխան տարվա վերջի դրությամբ: Թողարկված պարտքային արժեթղթերի գնահատված իրական արժեքը դասակարգվում է որպես 2-րդ մակարդակի, քանի որ իրական արժեքը հաշվարկվել է դիտարկելի ելակետային տվյալների հիման վրա (հայտարարված գնանշումների մասին տեղեկատվությունը հասանելի է ՀՀ բորսայի կայքում):

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Գնահատումն իրականացվել է շուկայական տոկոսադրույքների կիրառմամբ՝ զեղչելով վարձակալության գծով պարտավորությունների նախատեսված ապագա դրամական հոսքերը ժամկետայնության միջոցով համապատասխան տարվա վերջի դրությամբ: Վարձակալության գծով պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը դասակարգվում է որպես 3-րդ մակարդակի, քանի որ իրական արժեքը հաշվարկվել է ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հիման վրա:

	2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ընդամենը
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	17,734,421	17,734,421
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	3,547,256	-	3,547,256
- Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	10,395,842	10,395,842
- Վարձակալության գծով պարտավորություն	-	-	495,945	495,945

«ՖԻՆԵԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Շնչամենը
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	
Ֆինանսական ակտիվներ				
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	20,012,388	20,012,388
Ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ				
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5,135,286	-	5,135,286
- Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	9,536,981	9,536,981
- Վարձակալության գծով պարտավորություն	-	-	506,813	506,813

Վերոնշյալ աղյուսակներում 2-րդ և 3-րդ մակարդակներում ներառված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են համընդհանուր ընդունված գնորոշման մոդելների վրա հիմնված դրամական հոսքերի զեղչված արժեքի վերլուծության վրա, որտեղ հիմնական ելակետային տվյալը գործընկերների պարտքային ռիսկն արտացոլող զեղչման դրույքն է: Իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների միջև փոխանցումներ չեն եղել:

23. ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Կազմակերպությունը կառավարում է իր կապիտալն՝ ապահովելու Կազմակերպության գործունեության անընդհատությունը, միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրավված և սեփական միջոցների մակարդակի պահպանման եղանակով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Կազմակերպության համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովեն 150,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 150,000 հազար ՀՀ դրամ):

Համաձայն ՀՀ ԿԲ կանոնակարգային պահանջների, որոնք ուժի մեջ են մտել 2011թ.-ին, վարկային կազմակերպությունները, որոնք իրականացնում են արտարժույթի փոխանակման գործառնություններ կանխիկով վարկային մարումներից բացի այլ նպատակներով, պարտավոր են ապահովել կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (կապիտալի համարժեքության նորմատիվ) և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն մեծությունը նվազագույնից բարձր մակարդակում: 2013թ. Կազմակերպությունը փոփոխել է իր կանոնադրությունը, այնպես որ այն ունի իրավունք իրականացնելու կանխիկով արտարժույթի փոխանակման գործառնություններ՝ որպես գործունեության առանձին տեսակ: Հետևաբար Կազմակերպությունը պարտավոր է հաշվել և համապատասխանել կապիտալի համարժեքության նորմատիվի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն մեծության պահանջներին: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի նվազագույն մեծության պահանջը կազմում է 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,000,000 հազար), իսկ կապիտալի համարժեքության հարաբերակցության նորմատիվը – նվազագույնը 12% (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ և 12%):

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկը՝ հիմնված ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված պահանջների վրա ներկայացված է ստորև.

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2021թ. դեկտեմբերի 31 աուդիտ չանցած	2020թ. դեկտեմբերի 31 աուդիտ չանցած
Հիմնական կապիտալ	3,077,369	5,714,480
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	3,077,369	5,714,480
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	16,765,787	21,141,652
Կապիտալի հարաբերակցությունը ռիսկով կշռված ակտիվներին (%)	18.36%	27.03%
Կանոնակարգային նվազագույն պահանջը կանոնադրական կապիտալի հարաբերակցության գծով (%)	12.00%	12.00%
	Խախտումներ չեն արձանագրվել	Խախտումներ չեն արձանագրվել
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի պահանջներին	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Վարչությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Կազմակերպության կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում է վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Խորհուրդը դիտարկում է սեփական կապիտալի եկամտաբերության դրույքը (cost of capital) և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Կազմակերպությունն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև նոր պարտքի թողարկման կամ գործող պարտքի մարման միջոցով: Ի լրումն, Կազմակերպությունը կառավարում է կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման նպատակով:

24. ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ռիսկերի կառավարումն Կազմակերպության բիզնեսի հիմնարար տարրերից է և Կազմակերպության գործունեության էական բաղկացուցիչը: Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են՝

- Պարտքային ռիսկեր;
- Իրացվելության ռիսկ;
- Շուկայական ռիսկ:

Կազմակերպությունն ընդունում է, որ անհրաժեշտ է ունենալ ռիսկերի կառավարման արդյունավետ և նպատակային գործընթացներ: Նշվածն իրականացնելու համար Կազմակերպությունը ստեղծել է ռիսկերի կառավարման հայեցակարգ, որի հիմնական նպատակն է պաշտպանել Կազմակերպությանը ռիսկերից և թույլ տալ նրան հասնելու իր գործունեության նպատակներին:

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման նպատակների սահմանման և քաղաքականությունների մշակման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է Տնօրենների խորհուրդը: Տնօրենների խորհրդի ընդհանուր նպատակն է սահմանել այնպիսի քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկերն առանց անհարկի վատթարացնելու Կազմակերպության մրցունակությունը և ճկունությունը: Պահպանելով վերջնական պատասխանատվությունը՝ այն միաժամանակ փոխանցել է գործընթացներ նախագծելու և գործարկելու իրավասությունները, որոնք կապահովեն նպատակների և քաղաքականությունների արդյունավետ իրականացումը:

«ՖԻՆԵԿ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է հայտնաբերել, բացահայտել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Կազմակերպությունը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայական պայմաններում, առաջարկվող ապրանքների և ծառայությունների շուկայում տեղի ունեցած փոփոխություններին արձագանքման նպատակով:

Վերապատրաստման և կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Կազմակերպությունը նպատակ ունի կառուցել համակարգված և կառուցողական վերահսկողական միջավայր, որտեղ աշխատակիցները կատարեցնեն իրենց դերը և պարտականությունները:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե պորտֆելի և թե գործարքների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների և ակտիվների և պարտավորությունների կառավարան կոմիտեի (այսուհետ՝ ԱՊԿԿ) միջոցով: Ռիսկերի կոմիտեն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ընթացակարգերի մշակման, վերահսկողության և օրենսդրական/կանոնակարգային դաշտում առկա ռիսկերի վերահսկողության համար և գնահատում է դրանց ազդեցությունը Կազմակերպության գործունեության վրա: Այս մոտեցումը թույլ է տալիս Կազմակերպությանը նվազեցնել ՀՀ ներդրումային միջավայրի փոփոխությունների դեպքում Կազմակերպությանը սպառնացող հնարավոր կորուստները:

Տարեվերջից ի վեր ռիսկերի կառավարման բաժնում կամ ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

Պարտքային ռիսկերի կառավարում

Կազմակերպությունը ենթակա է պարտքային ռիսկի, այն է՝ ռիսկ, որ ֆինանսական գործիքի մի կողմը չի կատարի իր պարտավորությունը՝ ֆինանսական կորուստներ պատճառելով մյուս կողմին:

Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է:

Համապատասխանաբար, պարտքային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Չգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Կազմակերպությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ պարտքային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Միկրոֆինանսակալորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է պարտքային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի և բանկային ավանդների միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն մոնիտորինգի է ենթարկվում կանոնավորապես՝ պարտքային սահմանաչափերի և վարկունակության վերաբերյալ Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված ուղենիշերի պահպանումն ապահովելու համար:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային Ռիսկերի բաժնի, Վարկային կոմիտեների և Կազմակերպության Վարչության կողմից: Նախքան որևէ հայտի կազմումը Վարկային կոմիտեի կողմից, վարկային գործընթացի վերաբերյալ բոլոր առաջարկությունները (վարկառուի սահմանաչափի հաստատում կամ վարկային պայմանագրերի մեջ

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

փոփոխությունների կատարում և այլն) վերանայվում և հաստատվում են Վարկային ռիսկերի բաժնի կողմից: Ամենօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Վարկային Ռիսկերի բաժնի ղեկավարի կողմից:

Կազմակերպության պարտքային քաղաքականությունը սահմանված է մի շարք ներքին կանոնակարգերով, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը և այլն:

Կազմակերպությունը շարունակաբար մոնիտորինգ է իրականացում առանձին պարտքային ռիսկերի գծով և պարբերաբար վերանայում է իր հաճախորդների վարկունակությունը: Վերանայումը հիմնված է իրականացված ամենավերջին մոնիտորինգի և ֆինանսական վերլուծությունների վրա, ինչպես նաև փոխառուից, կամ որևէ այլ կերպ ստացված տեղեկությունների վրա:

Առանձին հաճախորդների վերլուծությունից բացի, վարկային պորտֆելը պարբերաբար վերլուծվում է Ներքին վերահսկողության բաժնի կողմից՝ կապված կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի հետ:

Վարկային կոմիտեն այն վերլուծող մարմինն է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և պարտքային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Կազմակերպության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում պարտքային հայտը հաստատելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Վարկային կոմիտե ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը վարկային մասնագետի պատասխանատվությունն է, ով լրացնում է նախնական հայտը դիմողի բիզնեսի և պարտքային ռիսկերի պատշաճ ուսումնասիրությունից հետո: Ի վերջո Վարկային կոմիտեի անդամները գնահատում են հայտի համապատասխանությունը սահմանված չափանիշներին (դիմողի վարկային պատմությունը, ֆինանսական վիճակը, մրցակցային ունակությունը և այլն):

Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պարտավոր է կիրառել Կազմակերպության վարկային քաղաքականությունը և ընթացակարգերը՝ Կազմակերպության ներքին կարգերում սահմանված վարկավորման լիազորությունների շրջանակներում: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղի ղեկավար վարկային բոլոր տեսակի խնդիրների վերաբերյալ զեկուցում է ղեկավարությանը: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պատասխանատու է իր վարկային պորտֆելի որակի և կատարողականի համար, ինչպես նաև իր պորտֆելի ներսում առկա ռիսկերի վերահսկողության և մոնիտորինգի համար: Ներքին աուդիտի և Ներքին վերահսկողության բաժիններն իրականացնում են մասնաճյուղերի և Կազմակերպության վարկային գործընթացների կանոնավոր ստուգումներ:

Կազմակերպության Վարկային ռիսկերի բաժինն ուսումնասիրում է ժամկետանց վարկերի վերլուծությունը և հետամուտ է լինում ժամկետանց մնացորդների հավաքագրմանը: Ղեկավարությունը, հետևաբար, տեղին է համարում ժամկետանց վարկերի և այլ պարտքային ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրումը:

Կազմակերպությունը կանոնավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի գծով, ինչպես նաև ըստ տնտեսության և աշխարհագրական սեգմենտների ռիսկի ընդունելի մակարդակները: Պարտքային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Վարչությունը:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Վարկառուի գծով ռիսկը հետագայում սահմանափակվում է ենթասահմանաչափերով, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերին և սահմանվում են վարկային կոմիտեի կողմից: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ ապահովելու համար, որ Կազմակերպության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերը և վարկունակության ուղեցույցները չեն խախտվում:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Կազմակերպությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Այնուամենայնիվ, վարկերի զգալի մասը տրված է անհատներին, որտեղ այսպիսի ապահովության միջոցներ չեն կարող ձեռք բերվել: Այսպիսի ռիսկերը մոնիտորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

Պարտքային ռիսկի չափումը

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ Կազմակերպությունն օգտագործում է արժեզրկման «եռափուլ» մոդել՝ վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո որակի փոփոխությունների հիման վրա, որն ամփոփված է ստորև.

- Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքը դասակարգվում է «փուլ 1-ում», որի պարտքային ռիսկը շարունակաբար վերահսկվում է Կազմակերպության կողմից;
- Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո հայտնաբերվում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը (SICR), ապա ֆինանսական գործիքը տեղափոխվում է «փուլ 2», սակայն դեռևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված;
- Եթե ֆինանսական գործիքը պարտքային առումով արժեզրկված է, ապա այն տեղափոխվում է «փուլ 3»;
- Փուլ 1-ում ֆինանսական գործիքների ԱՊԿ-ն չափվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների տվյալ մասին համարժեք գումարով, որոնք առաջանում են առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի իրադարձությունների հետևանքով: 2-րդ կամ 3-րդ փուլերում գործիքների ԱՊԿ-ն չափվում է՝ հիմնվելով ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա;
- ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, ԱՊԿ-ի չափման համապարփակ հայեցակարգը պետք է հաշվի առնի նաև կանխատեսումներ;
- Ձեռք բերված կամ սկզբնապես պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներն այն ակտիվներն են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Դրանց ԱՊԿ-ն մշտապես չափվում է ամբողջ ժամկետի հիման վրա (փուլ 3):

Դուրսգրում

Այն դեպքում, երբ պարբերական հավաքական վերականգնման պատմական վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ Կազմակերպությունը չի ակնկալում զգալի լրացուցիչ վերականգնում դեֆոլտում որոշակի ամիսներից հետո ("MID"), ապա Կազմակերպությունը քաղաքականությամբ պայմանավորված վարկերը դուրս է գրում հավաքական հիմունքներով:

Ֆինանսական ակտիվների մասով վճարման ենթակա գումարը, որը դուրս է գրվել հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում և առայժմ ենթակա է հարկադիր գործողությունների, կազմում է 1,506,919 հազար ՀՀ դրամ:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Խմբավորում՝ ըստ համանման պարտքային ռիսկի հատկանիշների

ԴՅ հաշվարկի նպատակով ֆինանսական ակտիվները բաժանվում են երկու սեգմենտի՝

- Փոքր վարկեր (մինչև 500,000 ՀՀ դրամ (1041 ԱՄՆ դոլարին համարժեք))
- Միջին և մեծ վարկեր (500,000 ՀՀ դրամից կամ 1041 ԱՄՆ դոլարից ավել)

Վերոնշյալ սեգմենտներն արտացոլում են հաճախորդների վարկունակության գնահատման մակարդակը, ընդ որում՝ մեծ վարկեր սեգմենտի համար կիրառվում են համեմատաբար ավելի խիստ գնահատականի չափորոշիչներ: Պատմական դեդոլտի դրույթաչափը օգտագործվում է որպես խստության ցուցանիշ, այնպես որ սեգմենտների միջև դեֆոլտի դրույթաչափերի տարբերությունն առավելագույնի է հասցվում:

Վարկանիշային մոդել

Ողջ հասանելի տեղեկատվությունը (ծառայությունների խմբեր, արտադրության որոշումներ և այլն) օգտագործվում են յուրաքանչյուր սեգմենտի համար ներքին վարկանիշային ցուցանիշ ստանալու համար: Այսպիսով, ստեղծվում են համանման ռիսկի հատկանիշներով խմբեր, որոնք այնուհետև օգտագործվում են սեգմենտի ԴՅ-ի կորի ճշգրտման համար:

ԱՊԿ-ի չափում

ԱՊԿ-ի չափման հիմնական ելակետային տվյալները հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքն է՝

- Դեֆոլտի հավանականություն (PD),
- Դեֆոլտից առաջացած վնաս (LGD),
- Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD)

Այս պարամետրերը հիմնականում ստացվում են ներքին օգտագործման վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

ԴՅ-ն իրենից ներկայացնում է վարկառուի՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների չկատարման հավանականությունը (ինչպես ներկայացված է «դեֆոլտի և պարտքային առումով արժեզրկման սահմանում» վերոնշյալ հատվածում) հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա ԴՅ) կամ պարտավորության գործողության մնացած ժամանակահատվածում (դեֆոլտի հավանականություն ամբողջ ժամկետում):

Ամբողջ ժամկետում հաշվարկված ԴՅ-ն ձևավորվում է 12-ամսյա ԴՅ-ի նկատմամբ կիրառելով պորտֆելի ներկա ժամկետայնության վերլուծությունը: Ժամկետայնության վերլուծությունն ուսումնասիրում է, թե ինչպես է պորտֆելը զարգանում վարկի սկզբնական ճանաչման պահից սկսած վարկի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածում: Ժամկետայնության վերլուծությունը սահմանելիս հիմք է ընդունվում պատմական տեսանելի տեղեկատվությունը, և ենթադրություն է արվում, որ այն միևնույն է տվյալ պորտֆելում և տվյալ պարտքային խմբում գտնվող բոլոր ակտիվների համար: Այն հիմնավորվում է պատմական տեղեկատվության վերլուծությամբ:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Դեֆոլտի հավանականությունը մոդելավորելիս օգտագործվել է վիճակագրական «գոյատևման» մեթոդը՝ կիրառելով ձախողման ցուցանիշը:

Ձախողման ցուցանիշը որոշվում է ըստ Կոքսի համամասնական ռիսկերի մոդելի, որը կիսահարաչափական (պարամետրիկ) մոդել է: Այն կովարիացիաների համար օգտագործում է ենթադրյալ պարզ ձևերը, իսկ ազատ ցուցանիշների ճշգրիտ արժեքը որոշվում է մասնակի հավանականությամբ: Ելակետային տվյալները ստացվում են հարաչափական (պարամետրիկ) մեթոդներով: Մակրոէկոնոմիկական մոդելը/ծրագրահատվածը (macroeconomic overlay) կարող է ուղղակիորեն ներառվել ռիսկերի գնահատման գործառույթում ժամանակակից կախյալ փոփոխականի միջոցով: Ձախողման ստացված ցուցանիշների հիման վրա որոշվում է տվյալ պահին (“PIT”) դեֆոլտի հավանականությունը (PD), այն է՝ սահմանային PD ցուցանիշները տվյալ ժամանակահատվածի համար:

Դիտարկման համար կիրառվել են հինգ տարվա տվյալներ:

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մակրոտնտեսական պարամետրերի զգայունության թեստը ցույց է տալիս ոչ էական ազդեցություն:

Դեֆոլտից առաջացած վնաս (LGD)

LGD-ն դեֆոլտի ժամանակ հավանական կորստի մեծությունն է: Կազմակերպությունը գնահատում է LGD-ի պարամետրերը վճարումները չկատարող կոնտրագենտների նկատմամբ հայցերի վերականգնման դրույթաչափերի պատմության հիման վրա: LGD մոդելը հաշվի է առնում միայն դրամական միջոցների վերադարձը: LGD-ն հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիման վրա՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթը որպես զեղչման գործակից:

Գրավով ապահովված վարկերն օգտագործում են գրավի արժեքը, այնինչ գրավով չապահովված և երաշխավորված վարկերն օգտագործում են դեֆոլտից վերականգնման դրույթաչափը:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD)

EAD-ն հիմնված է այն գումարների վրա, որոնք Կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ դեֆոլտի պահին, առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա EAD) կամ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետում (ամբողջ ժամկետում հաշվարկված EAD):

Ապագայամետ տեղեկատվության օգտագործում

Կազմակերպությունը օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվությունը և՛ սկզբնական ճանաչումից հետո գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման, և՛ ԱՊԿ-ի չափման ժամանակ:

Կազմակերպությունը բացահայտել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պորտֆելի գծով պարտքային կորուստների հիմնական գործոնները՝ օգտագործելով պատմական տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականների ազդեցությունը ԴՀ-ի և վերականգնման դրույթաչափերի վրա: Մակրոտնտեսական փոփոխականը, որը ներգրավված էր վերլուծության մեջ, ՀՆԱ-ի աճի իրական տեմպն է:

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են տնտեսական սցենարներում ներառված հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք օգտագործվել են 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2022-ից 2026 թթ. համար:

«ՖԻՆԵԼ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2022թ.	2023թ.	2024թ.	2025թ.	2026թ.	
ՀԼՎ անվանական աճի ցուցանիշ, %	Հիմնական	10.5%	9.1%	8.52%	8.26%	8.18%

Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծություն

Ստորև աղյուսակում արտացոլված է հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծությունը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

Վարկային պորտֆել	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Համախառն հաշվեկշռային արժեք</i>				
Ընթացիկ	14,981,927	740,935	885,327	16,608,189
1-30 օր ժամկետանց	-	279,588	75,784	355,372
31-60 օր ժամկետանց	-	110,788	68,706	179,494
61-90 օր ժամկետանց	-	60,625	16,003	76,628
90 օրից ավել ժամկետանց	-	-	5,898,308	5,898,308
	14,981,927	1,191,936	6,944,128	23,117,991
<i>Ակնկալվող պարտքային կորուստներ</i>	(284,629)	(150,464)	(4,435,174)	(4,870,267)
Ընդամենը վարկային պորտֆել	14,697,298	1,041,472	2,508,954	18,247,724

Ստորև աղյուսակում արտացոլված է հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծությունը 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

Վարկային պորտֆել	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Համախառն հաշվեկշռային արժեք</i>				
Ընթացիկ	14,291,911	1,617,785	401,750	16,311,446
1-30 օր ժամկետանց	9,788	1,146,962	67,031	1,223,781
31-60 օր ժամկետանց	-	459,574	89,774	549,348
61-90 օր ժամկետանց	-	734,662	111,006	845,668
90 օրից ավել ժամկետանց	-	-	5,368,558	5,368,558
	14,301,699	3,958,983	6,038,119	24,298,801
<i>Ակնկալվող պարտքային կորուստներ</i>	(363,635)	(765,031)	(3,359,903)	(4,488,569)
Ընդամենը վարկային պորտֆել	13,938,064	3,193,952	2,678,216	19,810,232

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փուլերի միջև վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների փոխանցումները՝ արտահայտված հազար ՀՀ դրամով .

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	12-ամսյա ԱՊԿ	Ամբողջ Ժամկետում ԱՊԿ	Ամբողջ Ժամկետում ԱՊԿ	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով				
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	22,306,800	962,131	2,991,471	26,260,402
Փոփոխություններ համախառն հաշվեկշռային արժեքում				
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 2	(12,864,445)	12,864,445	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 1	4,484,393	(4,484,393)	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 3	-	(4,055,158)	4,055,158	-
- Անցում փուլ 3-ից փուլ 2	-	52,154	(52,154)	-
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 3	(53,486)	-	53,486	-
Նոր ֆինանսական գործիքներ, ստեղծված կամ գնված	16,533,357	-	-	16,533,357
Մայր գումարի մարում	(13,481,792)	(378,307)	(306,383)	(14,166,482)
Տոկոսների հաշվեգրման փոփոխություն	593,608	50,368	503,509	1,147,485
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	82,642	(8,161)	(2,794)	71,687
Ապաճանաչում ժամանակաշրջանի ընթացքում	(3,740,132)	(1,371,486)	(203,820)	(5,315,438)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,175,981)	(1,175,981)
Արտարժույթի տարբերություններ	440,754	327,390	175,627	943,771
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,301,699	3,958,983	6,038,119	24,298,801
Փոփոխություններ համախառն հաշվեկշռային արժեքում				
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 2	(2,396,518)	2,396,518	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 1	1,401,331	(1,401,331)	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 3	-	(3,218,463)	3,218,463	-
- Անցում փուլ 3-ից փուլ 2	-	221,315	(221,315)	-
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 3	(33,669)	-	33,669	-
Նոր ֆինանսական գործիքներ, ստեղծված կամ գնված	14,872,006	-	-	14,872,006
Մայր գումարի մարում	(10,973,001)	(1,348,658)	(757,107)	(13,078,766)
Տոկոսների հաշվեգրման փոփոխություն	279,265	(264,980)	951,096	965,381
Ֆինանսական գործիքների պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	167	(2,487)	(7,402)	(9,722)
Ապաճանաչում ժամանակաշրջանի ընթացքում	(2,090,416)	963,512	(469,272)	(1,596,176)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,556,907)	(1,556,907)
Արտարժույթի տարբերություններ	(378,937)	(112,473)	(285,216)	(776,626)
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,981,927	1,191,936	6,944,128	23,117,991
Կորուստների գծով պահուստ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(284,629)	(150,464)	(4,435,174)	(4,870,267)

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փուլերի միջև ակնկալվող պարտքային կորստի վարկերի պահուստների փոխանցումները՝ արտահայտված հազար ՀՀ դրամով:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	12-ամսյա ԱՊԿ	Ամբողջ Ժամկետում ԱՊԿ	Ամբողջ Ժամկետում ԱՊԿ	
Կորուստների գծով պահուստ- հաճախորդների տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով				
Կորուստների գծով պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	282,736	157,910	1,897,841	2,338,487
Փոփոխություններ կորուստների գծով պահուստի գումարներում				
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 2	(335,573)	335,573	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 1	518,432	(518,432)	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 3	-	(1,532,827)	1,532,827	-
- Անցում փուլ 3-ից փուլ 2	-	29,710	(29,710)	-
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 3	(4,996)	-	4,996	-
Նոր ֆինանսական գործիքներ, ստեղծված կամ գնված	494,327	-	-	494,327
Փոփոխություններ PD/LGD/EAD-ում և ֆինանսական գործիքի պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	(61,596)	2,328,015	1,187,827	3,454,246
Ապաճանաչում ժամանակաշրջանի ընթացքում	(535,864)	(77,398)	(163,333)	(776,595)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,175,981)	(1,175,981)
Արտարժույթային տարբերությունների	6,169	42,480	105,436	154,085
Կորուստների գծով պահուստ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	363,635	765,031	3,359,903	4,488,569
Փոփոխություններ կորուստների գծով պահուստի գումարներում				
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 2	(77,533)	77,533	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 1	444,193	(444,193)	-	-
- Անցում փուլ 2-ից փուլ 3	-	(1,010,352)	1,010,352	-
- Անցում փուլ 3-ից փուլ 2	-	131,322	(131,322)	-
- Անցում փուլ 1-ից փուլ 3	(492)	-	492	-
Նոր ֆինանսական գործիքներ, ստեղծված կամ գնված	846,249	-	-	846,249
Փոփոխություններ PD/LGD/EAD-ում և ֆինանսական գործիքի պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխություն	(1,117,849)	690,071	1,940,142	1,512,364
Ապաճանաչում ժամանակաշրջանի ընթացքում	(165,545)	(45,130)	(30,051)	(240,726)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,556,907)	(1,556,907)
Արտարժույթային տարբերությունների	(8,029)	(13,818)	(157,435)	(179,282)
ԱՊԿ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	284,629	150,464	4,435,174	4,870,267

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում Կազմակերպությունը փոփոխել է հաճախորդների որոշ վարկերի գծով դրամական միջոցների պայմանագրային հոսքերը: Բոլոր այդպիսի վարկերը փոխանցվել են առնվազն 2-րդ փուլ՝ հնարավոր կորուստների պահուստով, որը գնահատվում է ակնկալվող պարտքային վնասներին հավասար չափով:

Տարվա ընթացքում փոփոխված վարկերի դեպքում ամորտիզացված արժեքը վարկի փոփոխությունից անմիջապես առաջ և փոփոխության արդյունքում առաջացած շահույթում կամ վնասումներ կայացված է ստորև՝

«ՖԻՆԸԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2021թ.	2020թ.
Ամորտիզացված արժեքը մինչ փոփոխությունը	883,712	12,342,547
Արժեզրկման պահուստ	(315,812)	(2,014,439)
Չուտ փոփոխության կորուստ	(15,692)	(155,631)
Հաճախորդներին տրամադրված զուտ վարկեր	552,208	10,172,477

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկան վարկեր, որոնք նախկինում փոփոխվել են, երբ դրանք գտնվում էին 2/3 փուլում, որոնք այժմ դասակարգվում են որպես 1 փուլ:

Վերանայված վարկեր և կանխավճարներ

Վարկերը և կանխավճարները, ընդհանուր առմամբ, վերանայվում են հաճախորդների հետ շարունակական փոխհարաբերությունների շրջանակներում, կամ վարկառուի դրության անբարենպաստ փոփոխության արդյունքում: Վերջինի դեպքում վերանայումը կարող է հանգեցնել մարման ժամկետի կամ մարման ժամանակացույցի երկարաձգման, համաձայն որի, Կազմակերպությունն իրապես անբարենպաստ վիճակում գտնվող վարկառուներին առաջարկում է զեղչային տոկոսադրույքներ: Արդյունքում՝ տվյալ ակտիվը շարունակում է մնալ ժամկետանց և անհատապես արժեզրկված, ընդ որում՝ տոկոսի և մայր գումարի վճարումը թույլ չի տալիս վերականգնել ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը: Այլ դեպքերում վերանայումը կհանգեցնի նոր պայմանագրի ստորագրման, որն, ըստ ելության, կդիտվի որպես նոր վարկ:

Հաճախորդների տրված վերակայված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը 4,145,465 հազար ՀՀ դրամ է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,156,230 հազար ՀՀ դրամ):

Միկրոֆինանսավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է պարտքային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն մոնիտորինգի է ենթարկվում կանոնավորապես՝ վարկային սահմանաչափերի և վարկունակության վերաբերյալ Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված ուղենիշերի պահպանումն ապահովելու համար:

Արտահաշվեկշռային ռիսկ. Կազմակերպությունը արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար կիրառում է ռիսկերի կառավարման նույն քաղաքականությունը, որը կիրառվում է նաև հաշվեկշռային ռիսկերի պարագայում:

Աշխարհագրական կենտրոնացում. Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,549,987	-	-	1,549,987
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18,247,724	-	-	18,247,724
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,342	-	-	18,342
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	19,816,053	-	-	19,816,053
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Այլ փոխառու միջոցներ	4,194,344	6,241,102	-	10,435,446
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,540,061	-	-	3,540,061
Վարձակալության գծով պարտավորություն	500,013	-	-	500,013
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	77,542	960	-	78,502
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,311,960	6,242,062	-	14,554,022
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զուտ դիրքը	11,504,093	(6,242,062)	-	5,262,031
Չուտ դիրք	11,504,093	(6,242,062)	-	5,262,031

«ՖԻՆԶ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	Հայաստանի Հանրապետություն	ՏՀԶԿ երկրներ	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	724,687	-	-	724,687
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19,810,232	-	-	19,810,232
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,010	-	-	18,010
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	20,552,929	-	-	20,552,929
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Այլ փոխառու միջոցներ	2,360,552	7,121,993	79,811	9,562,356
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,030,607	-	-	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	510,764	-	-	510,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	281,086	11,303	-	292,389
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,183,009	7,133,296	79,811	15,396,116
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների զուտ դիրքը	12,369,920	(7,133,296)	(79,811)	5,156,813
Զուտ դիրք	12,369,920	(7,133,296)	(79,811)	5,156,813

Կազմակերպությունը իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որտեղ գործընկերները վարկանշված չեն միջազգային վարկանշային գործակալությունների կողմից: Կազմակերպությունը մշակել է ներքին մոդելներ, որոնք թույլ են տալիս նրան որոշելու գործընկերների վարկանիշները, որոնք համադրելի են միջազգային վարկանիշային գործակալությունների վարկանիշների հետ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը. Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է բավարար միջոցների առկայությանը՝ բավարարելու փոխառու միջոցների և այլ ֆինանսական հանձնառությունների հետվերադարձը նշված ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետին:

Կազմակերպության մոտեցումը իրացվելիության կառավարման խնդրին կայանում է նրանում, որպեսզի հնարավորինս ապահովվի բավարար իրացվելիություն պարտավորությունների մարման համար, թե ընթացիկ, և թե սթրեսային իրավիճակներում, առանց Կազմակերպության վարկանիշին անընդունելի վնաս հասցնելու կամ կորուստներ առաջացնելու:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է այս տեսակի ռիսկերը ժամկետայնության վերլուծության միջոցով՝ որոշելով Կազմակերպության ռազմավարությունը հաջորդ ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Կազմակերպությունը կատարում է իր հաճախորդների գործառնությունների գծով ակնկալվող դրամական հոսքերի ամենօրյա մոնիտորինգ, որը ակտիվների/պարտավորությունների կառավարման գործընթացի մաս է կազմում: Ընթացիկ իրացվելիությունը կառավարվում է Գանձապետարանի կողմից, ով կառավարում է կարճաժամկետ իրացվելի միջոցները, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ ավանդներից ընթացիկ իրացվելիության աջակցման և դրամական հոսքերի օպտիմալացման նպատակով:

Իրացվելիության և տոկոսային ռիսկի վերլուծությունը ներկայացված է հետևյալ աղյուսակում: Ստորև ներկայացվածը հիմնված է Կազմակերպության ներսում հիմնական ղեկավար անձնակազմի տրամադրած տեղեկատվության վրա:

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ 2,563,885 հազար ՀՀ դրամի չափով պարտազանց փոխառու միջոցների գծով կազմակերպությունը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստացել է վարկատուների կողմից վճարման ազատումներ, և այդ փոխառությունները մարվելու են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

«ՖԻՆԵԺ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ԴՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

2021 թ. դեկտեմբերի 31						
	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամիս 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>	1.41%	944,339	-	-	-	944,339
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28.28%	802,357	1,182,092	5,329,006	10,934,269	18,247,724
Հաճախորդներին տրված վարկեր						
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		1,746,696	1,182,092	5,329,006	10,934,269	19,192,063
Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		605,648	-	-	-	605,648
Կլյ ֆինանսական ակտիվներ		18,342	-	-	-	18,342
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		623,990	-	-	-	623,990
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		2,370,686	1,182,092	5,329,006	10,934,269	19,816,053
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Կլյ փոխառու միջոցներ	12.76%	79,080	763,634	3,605,878	5,099,677	9,548,269
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.46%	-	1,022,647	2,517,414	-	3,540,061
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12.23%	19,073	54,543	120,826	305,571	500,013
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		98,153	1,840,824	6,244,118	5,405,248	13,588,343
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ						
Փոխառու միջոցներ	6mo LIBOR +5.6%	887,177	-	-	-	887,177
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		887,177	-	-	-	887,177
Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ						
Կլյ ֆինանսական պարտավորություններ		78,502	-	-	-	78,502
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		78,502	-	-	-	78,502
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		1,063,832	1,840,824	6,244,118	5,405,248	14,554,022
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն		761,366	(658,732)	(915,112)	5,529,021	

«ՏԻՆՔԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն	761,366	102,634	(812,478)	4,716,543
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	1,885	-	-	1,885
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր				
Իրացվելիության տարբերություն	1,308,739	(658,732)	(915,112)	5,529,021
Իրացվելիության կուտակային տարբերություն	1,308,739	650,007	(265,105)	5,263,916
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Արտարժույթի փոխանակման սվոփ պայամանագրեր	960,280	-	-	960,280
Ներհոսք	(958,395)	-	-	(958,395)
Արտահոսք				

2020 թ. դեկտեմբերի 31

	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամիս 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույթով գործիքներ</i>	2.40%	534,059	-	-	-	534,059
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	32.16%	730,784	1,441,236	6,692,602	10,945,610	19,810,232
Հաճախորդներին տրված վարկեր						
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույթով ֆինանսական ակտիվներ		1,264,843	1,441,236	6,692,602	10,945,610	20,344,291
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		190,628	-	-	-	190,628
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		18,010	-	-	-	18,010
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		208,638	-	-	-	208,638
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		1,473,481	1,441,236	6,692,602	10,945,610	20,552,929
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույթով գործիքներ</i>	8.24%	6,613,231	879,811	1,055,172	49,660	8,597,874
Այլ փոխառու միջոցներ						

«ՖԻՆԵԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.50%	-	64,883	1,424,538	3,541,186	5,030,607
Վարձավարության գծով պարտավորություն	12.90%	63,472	9,970	151,939	285,383	510,764
Ընդամենը ֆիզիկական տոկոսարդյթով ֆինանսական պարտավորություններ		6,676,703	954,664	2,631,649	3,876,229	14,139,245
<i>Փոփոխական տոկոսարդյթով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	6ամս. LIBOR +5.6%	29,539	-	-	934,943	964,482
Ընդամենը փոփոխական տոկոսարդյթով ֆինանսական պարտավորություններ		29,539	-	-	934,943	964,482
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Կյլ. ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		292,389	-	-	-	292,389
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		6,998,631	954,664	2,631,649	4,811,172	15,396,116
Տոկոսարդյթի զգայունության տարբերություն		(5,441,399)	486,572	4,060,953	6,134,438	
Տոկոսարդյթի զգայունության կուտակային տարբերություն		(5,441,399)	(4,954,827)	(893,874)	5,240,564	
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		152	-	-	-	152
Համախառն՝ արտարժույթի սկզբին						
Իրացվելիության տարբերություն		(5,524,998)	486,572	4,212,892	6,134,438	
Իրացվելիության կուտակային տարբերություն		(5,524,998)	(5,038,426)	(825,534)	5,308,904	
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Կրտսերության փոխանակման սկզբի պայամանագրեր		522,742	-	-	-	522,742
Ներհոսք		(522,590)	-	-	-	(522,590)
Արտահոսք						

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Կուտակային իրացվելիության տարբերություն. վերը ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծությունը՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների: Վերը նշված գումարները փոփոխական տոկոսադրույթով գործիքների համար՝ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով, ենթակա են փոփոխման, եթե փոփոխական տոկոսադրույթներում փոփոխությունները տարբերվեն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում որոշված տոկոսադրույթների գնահատականներից: Արժեզրկված ակտիվները ներկայացված են հաշվեկշռային արժեքներով՝ հանած արժեզրկման գծով մասհանումը և հիմնված են դրամական միջոցների ներհոսքի ակնկալվող ժամկետների վրա:

Ստորև բերված աղյուսակներում մանրամասն ներկայացված է Կազմակերպության մնացած պայմանագրային մարման ժամկետը՝ ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների համար համաձայնեցված մարման ժամկետներով: Աղյուսակները կազմվել են ֆինանսական պարտավորությունների չզեղչված կանխիկ դրամական հոսքերի հիման վրա՝ ելնելով պայմանագրային մարման հնարավոր ամենավաղ ժամկետի հիման վրա: Չի ակնկալվում, որ ստորև բերված աղյուսակում ներառված դրամական հոսքերը կարող են տեղի ունենալ զգալիորեն ավելի վաղ, կամ զգալիորեն տարբեր քանակությամբ: Աղյուսակները ներառում են ինչպես տոկոսային, այնպես էլ մայր գումարների գծով դրամական հոսքեր: Այն դեպքում, երբ տոկոսային հոսքերը տատանվող դրույթաչափով են, չզեղչված գումարը ստացվում է տոկոսադրույթի կորերից՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

«ՖԻՆԵԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					Հաշվեկշռային արժեք
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամիսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	12.76%	775,086	3,987,836	5,720,818	10,581,205	9,548,269
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.46%	-	2,628,920	-	3,696,369	3,540,061
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12.23%	24,317	157,185	412,388	642,524	500,013
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		121,782	1,891,169	6,133,206	14,920,098	13,588,343
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	6mo LIBOR +5.6%	889,325	-	-	889,325	887,177
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		889,325	-	-	889,325	887,177
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Լյլ ֆինանսական պարտավորություններ		78,502	-	-	78,502	78,502
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		78,502	-	-	78,502	78,502
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ		1,089,609	1,891,169	6,133,206	15,887,925	14,554,022

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	6,626,255	893,004	1,097,525	53,467	8,670,251	8,597,874
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	110,105	1,762,105	3,786,392	5,658,602	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	21,437	42,873	192,928	368,761	625,999	510,764
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ	6,647,692	1,045,982	3,052,558	4,208,620	14,954,852	14,139,245
<i>Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ</i>						
Փոխառու միջոցներ	31,958	-	31,094	971,756	1,034,808	964,482
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ	31,958	-	31,094	971,756	1,034,808	964,482
<i>Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Լյվ ֆինանսական պարտավորություններ	292,389	-	-	-	292,389	292,389
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	292,389	-	-	-	292,389	292,389
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	6,972,039	1,045,982	3,083,652	5,180,376	16,282,049	15,396,116

«ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Կազմակերպության շահույթները կամ կապիտալը կամ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույթներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույթի և արժույթային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Կազմակերպության ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույթի ռիսկ. Կազմակերպության դրամական հոսքերի տոկոսադրույթի ռիսկը այն ռիսկն է, որ ֆինանսական ակտիվի ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայում առկա տոկոսադրույթների փոփոխությունների արդյունքում, և իրական արժեքի տոկոսադրույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայում գերակշռող տոկոսադրույթներում տեղի ունեցող փոփոխությունների արդյունքում՝ արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման արդյունքում:

Տոկոսադրույթի զգայունություն. Կազմակերպությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույթի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Կազմակերպության ղեկավարությունը իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիտորինգ, գնահատում է Կազմակերպության տոկոսադրույթի իրական արժեքի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունն Կազմակերպության շահութաբերության վրա:

Զգայունության վերլուծություններն իրականացվել են՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսադրույթի ռիսկին ենթակա ոչ ածանցյալ գործիքների մնացորդները:

Լողացող տոկոսադրույթով պարտավորությունների համար վերլուծությունները կատարվել են՝ ենթադրելով, որ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չմարված պարտավորության գումարն այդպիսին է եղել ամբողջ տարվա ընթացքում: Հիմնական ղեկավար անձնակազմին տոկոսադրույթի ռիսկի փոփոխության վերաբերյալ ներքին հաշվետվություններ ներկայացնելիս օգտագործվում է 200 բազիսային կետով աճի կամ նվազման ենթադրույունը, և ներկայացնում է ղեկավարության գնահատականը՝ տոկոսադրույթի գծով հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ:

Եթե տոկոսադրույթները լինեին 200 բազիսային կետով ավելի բարձր կամ ցածր, և բոլոր մնացած փոփոխականները լինեին հաստատուն, ապա Կազմակերպության եկամուտը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար կաճեր/կնվազեր 21,307 հազար ՀՀ դրամի չափով (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար կաճեր/կնվազեր 26,004 հազար ՀՀ դրամի չափով):

Արտարժույթի ռիսկ. արտարժույթի ռիսկը սահմանվում է որպես ֆինանսական գործիքի արժեքի տատանումն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը և դրամական հոսքերը ենթակա են գերիշխող արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ազդեցության ռիսկին:

ԱՊԿԿ-ն վերահսկում է արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժույթային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի արժեզրկման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչը Կազմակերպությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից: Գանձապետն իրականացնում է Կազմակերպության արժույթային բաց դիրքի ամենօրյա մոնիտորինգ: Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	269,813	1,236,240	43,934	1,549,987
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,893,600	5,354,124	-	18,247,724
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,115	-	227	18,342
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	13,181,528	6,590,364	44,161	19,816,053
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	4,367,275	6,068,171	-	10,435,446
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	76,474	2,002	26	78,502
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,559,806	980,255	-	3,540,061
Վարձակալության գծով պարտավորություն	500,013	-	-	500,013
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7,503,568	7,050,428	26	14,554,022
Հաշվեկշռային բաց դիրք	5,677,960	(460,064)	44,135	5,262,031
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր	(958,395)	960,280	-	1,885
Բաց դիրք	4,719,565	500,216	44,135	5,263,916

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	409,351	278,283	37,053	724,687
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11,024,356	8,785,876	-	19,810,232
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,010	-	-	18,010
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	11,451,717	9,064,159	37,053	20,552,929
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Փոխառու միջոցներ	2,314,587	7,247,769	-	9,562,356
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	155,449	136,940	-	292,389
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,964,107	1,066,500	-	5,030,607
Վարձակալության գծով պարտավորություն	510,764	-	-	510,764
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	6,944,907	8,451,209	-	15,396,116
Հաշվեկշռային բաց դիրք	4,506,810	612,950	37,053	5,156,813
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր	522,742	(522,590)	-	152
Բաց դիրք	5,029,552	90,360	37,053	5,156,965

«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն. Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության զգայունությունը ՀՀ դրամ/ ԱՄՆ դոլար փոխարժեքի 20% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 20%-ն իրենից ներկայացնում է այն զգայունակության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկի վերաբերյալ հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներքին հաշվետվություններ ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Չզայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված մնացորդները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 20% փոփոխության տեսանկյունից: Չզայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է նախքան շահութահարկով շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժեվորվում է ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ 20%-ի չափով

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը	(100,043)	(18,072)
Կապիտալի վրա ազդեցությունը	(100,043)	(18,072)

Չզայունության վերլուծության սահմանափակումները. վերը նշված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացվեն) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացվեն) այս արդյունքներից:

Չզայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Կազմակերպության ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Կազմակերպության ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Կազմակերպության ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությունը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Կազմակերպության ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողությունների իրականացում, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել բաժնետիրական կապիտալի տատանումների:

Չզայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Կազմակերպության տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույթները շարժվում են համանմանորեն:

«ՖԻՆԷԸ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Գնային ռիսկ. Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր, թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Կազմակերպությունը կառավարում է գնային ռիսկն այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ:

Կազմակերպության չտրամադրված վարկային հանձնառությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ հանձնառությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ հանձնառությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Գործառնական ռիսկ. Գործառնական ռիսկը իրենից ներկայացնում է կորուստների վտանգ՝ պայմանավորված համակարգերի ձախողումներով, մարդկային սխալներով, կեղծիքներով կամ այլ արտաքին իրադարձություններով: Երբ վերահսկողության իրականացումը ձախողվում է, գործառնական ռիսկը կարող է հանգեցնել հեղինակության անկման, ունենալ իրավական կամ վերահսկողական հետևանքներ, կամ առաջ բերել ֆինանսական կորուստներ:

Կազմակերպությունը չի ակնկալում վերացնել բոլոր գործառնական ռիսկերը, բայց գործադրում է անհրաժեշտ ջանքերը վերահսկողական համակարգի, մշտադիտարկման և արագ արձագանքելու միջոցով կառավարելու հնարավոր ռիսկերը: Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ բաժանում, մուտքի, թույլտվությունների և համապատասխանության ստուգման ընթացակարգեր, անձնակազմի ուսուցում և գնահատման գործընթացներ:

25. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ ԿԱՊԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ

	2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Կապակցված կողմի հետ մնացորդ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ մնացորդ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Այլ փոխառու միջոցներ (ծան. 12)				
<i>Բաղկացած հետևյալների մնացորդներից՝</i>				
<i>- անուղղակի բաժնետերեր</i>	887,177	10,435,446	1,934,683	9,562,356

«ՖԻԼԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունն փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	2021թ.		2020թ.	
	Կապակցված կողմի հետ գործառնություններ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ գործառնություններ	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամտի հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային ծախս (ծան.16)	85,357	1,279,102	56,157	1,536,214
Այլ գործառնական ծախսեր (ծան. 20)	268,410	894,319	302,010	812,091
<i>Բաղկացած հետևյալների հետ գործարքներից՝</i>				
- մայր կազմակերպություն (ոռյալթի և կառավարման վճարներ)	142,995	-	178,417	-
- այլ կապակցված կողմեր (SS և այլ ծառայություններ)	125,415	-	123,593	-

	2021թ.		2020թ.	
	Կապակցված կողմի հետ գործառնությունները	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների	Կապակցված կողմի հետ գործառնությունները	Ընդհանուր դասն ըստ ֆինանսական հաշվետվությունների
Առանցքային ղեկավար անձնակազմի հատուցում				
- Կարճաժամկետ վճարումներ աշխատակիցներին	154,131	1,403,556	186,784	1,748,827

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմը բաղկացած է եղել 3 պաշտոնից (2020թ. դեկտեմբերի 31՝ 3 պաշտոն):

26. ՀԵՏԱԳԱ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2022 թ. փետրվարի 10-ին Կազմակերպությունը թողարկել է 12% տոկոսադրույթով 1,400,000 հազար դրամ անվանական արժողությամբ պարտքային արժեթղթեր, որոնց մարման ժամկետն է 2025թ. փետրվարի 10-ը:

2022թ. ապրիլի 20-ին Կազմակերպությունը թողարկել է 6.5% տոկոսադրույթով 1,050,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտքային արժեթղթեր, որոնց մարման ժամկետն է 2024թ. ապրիլի 20-ը: 2022թ. հունվար-ապրիլ ամիսների ընթացքում Կազմակերպությունը ներգրավել է լրացուցիչ փոխառություններ՝ 3,000,000 ԱՄՆ դոլարի և 656,994 հազար ՀՀ դրամի չափով և վարկային գիծ 800 միլիոն դրամի չափով:

2022 թվականի փետրվար և ապրիլ ամիսներին Կազմակերպությունը իրականացրել է համապատասխանաբար 2,000,000 ԱՄՆ դոլար և 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ անվանական արժողությամբ մարման ենթակա թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում:

2022թ. փետրվարին Ուկրաինայի և Ռուսաստանի Դաշնությունում տնտեսական և քաղաքական իրավիճակները հանգեցրին Ռուսաստանի ֆինանսական շուկայում անկայունության աճին: Իրադարձությունների զարգացման անորոշությունը մեծանում է: ԱՄՆ-ը, Եվրամիությունը, Մեծ Բրիտանիան և մի շարք այլ երկրներ Ռուսաստանի դեմ մի շարք նոր պատժամիջոցներ են սահմանել: